

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

Rozpočet obce Nová Ves

Patrik Nýč

© 2022 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Patrik Nýč

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Rozpočet obce Nová Ves

Název anglicky

Municipality budget of Nová Ves

Cíle práce

Bakalářská práce je zaměřená na financování obce. Cílem této práce je na základě rozboru platné právní úpravy zhodnotit hospodaření vybrané obce a to konkrétně obce Nová Ves – Praha východ. Následně, dle získaných výsledků analýzou příjmů a výdajů za období 2015-2020, stanovit doporučení a opatření pro efektivnější financování obce a zlepšení hospodářské situace v obci. Bakalářská práce poskytne přehled o problematice hospodaření a rozpočtování územních samosprávných celků.

Metodika

Bakalářská práce bude rozdělena na dvě části, a to na teoretickou část a praktickou část. Teoretická část bude vyvozena od prostudování literární rešerše, která slouží pro lepší pochopení tématu.

Bude řešena problematika rozpočtu, jakožto důležitého prvku financování obcí. Ten lze chápat jako soubor konkrétních cílů, kterých je potřeba dospět ve sledovaném období.

Teoretická část se bude zabývat samotným pojmem rozpočet obce, popsáním výdajových a příjmových stránek rozpočtu, rozpočtovým procesem, rozpočtovou skladbou, závěrečným účtem, pravidly pro sestavování a schvalování rozpočtu a také se práce bude věnovat rozpočtovým zásadám. Dále se bude věnovat zákonu o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a rozpočtovým provizoriem obce.

Praktická část bude orientována na deskripci vybrané obce, tedy obce Nová Ves. Vstupem rozboru budou informace poskytnuté obcí Nová Ves. Poté dojde k analýze formou poměrových ukazatelů této obce, následně budou porovnávány její rozpočtové příjmy a výdaje, které budou zkoumány za období 2015 – 2020. Poté bude provedena SWOT analýza. Výsledky budou projevny prostřednictvím tabulek a grafů.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 str.

Klíčová slova

Územní rozpočty, Rozpočtová skladba, Rozpočtové zásady, Rozpočtová soustava, Veřejný rozpočet, Územní samospráva, Rozpočtové opatření, Závěrečný účet, Příjmy obce, Výdaje obce

Doporučené zdroje informací

České účetní standardy : podnikatelé, nevýdělečné organizace, obce, kraje, příspěvkové organizace, organizační složky státu, státní fondy : podle stavu k 8.3.2010. Ostrava: Sagit, 2010. ISBN 978-80-7208-804-1.

ČESKO. ZÁKONY ATD. *Rozpočet a financování : obce, kraje, hl. město Praha, organizační složky státu, příspěvkové organizace, svazky obcí ; Majetek státu ; Podpora regionálního rozvoje : podle stavu k 10.2.2014.* Ostrava: Sagit, 2014. ISBN 978-80-7488-043-8.

KADEŘÁBKOVÁ, J. – PEKOVÁ, J. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.

Ministerstvo financí české republiky: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocty>
PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy.* Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.

RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza : metody, ukazatele, využití v praxi.* Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-2028-4.

SVOBODA, K. – ČESKO. ZÁKON O HLAVNÍM MĚSTĚ PRAZE (2000), – ČESKO. ZÁKON O KRAJÍCH (2000), – ČESKO (ČESKOSLOVENSKO). ZÁKON O OKRESNÍCH ÚŘADECH (1990), – ČESKO. ZÁKON O OBCÍCH (2000). *Územní samospráva a státní správa.* Praha: Eurounion, 2000. ISBN 80-85858-90-8.

Zákon čísla 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Ing. Antonín Krejčí, MBA

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 21. 9. 2021

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 29. 01. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Rozpočet obce Nová Ves" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. 3. 2022

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval JUDr. Ing. Antonínovi Krejčímu, MBA za vedení této bakalářské práce, za veškeré rady, komentáře a také za svůj strávený čas nad touto bakalářskou prací. Také bych rád poděkoval starostovi obce Nová Ves Jiřímu Melicharovi za poskytnutý materiál ke zpracování bakalářské práce.

Rozpočet obce Nová Ves

Abstrakt

Tématem této bakalářské práce je kontrola hospodaření obce Nová Ves. Hodnocení hospodaření proběhlo ze získaných informací z rozpočtů obce a závěrečných účtů obce v časovém rozpětí 2015-2020. Práce je rozdělena do 12 kapitol. V teoretické části práce bude řešena problematika rozpočtu, kterým se financují obce. Ten lze chápat jako soubor konkrétních cílů, kterých je potřeba dospět ve sledovaném období.

Teoretická část se bude zabývat samotným pojmem rozpočet obce, popsáním výdajových a příjmových stránek rozpočtu, rozpočtovým procesem, rozpočtovou skladbou, závěrečným účtem, pravidly pro sestavování a schvalování rozpočtu, rozpočtovým opatřením, rozpočtovým provizoriem obce a další problematice zabývající se rozpočtem obce.

Praktická část bude orientována na deskripci vybrané obce, tedy obce Nová Ves. V první části bude charakterizována obec Nová Ves a její vybavenost. Vstupem rozboru budou informace poskytnuté obcí Nová Ves. Na začátku budou porovnávány její rozpočtové příjmy a výdaje, které budou zkoumány za období 2015–2020, poté dojde k analýze formou poměrových ukazatelů této obce. Dále bude provedena SWOT analýza a návrhy možných budoucích projektů obce. Výsledky práce budou vyjádřeny prostřednictvím tabulek a grafů. V poslední části práce je zhodnocení poznatků a přidané návrhy na zlepšení hospodaření obce Nová Ves, Praha – východ.

Klíčová slova: Územní rozpočty, Rozpočtová skladba, Rozpočtové zásady, Rozpočtová soustava, veřejný rozpočet, Územní samospráva, Rozpočtové opatření, Závěrečný účet, Příjmy obce, výdaje obce

Municipality budget of Nová Ves

Abstract

The topic of this bachelor thesis is to control the management of the village Nová Ves. The evaluation of the management took place from the information obtained from the municipal budgets and the final accounts of the municipality in the period 2015-2020. The work is divided into 12 chapters. The theoretical part of the work will address the issue of the budget, which finance municipalities. This can be understood as a set of specific goals that need to be achieved in the period under review.

The theoretical part will deal with the concept of municipal budget, described by expenditure and revenue aspects of the budget, budget process, budget structure, final account, rules for compiling and approving the budget, budgetary measures, municipal budget and other issues dealing with the municipal budget.

The practical part will be focused on the description of the selected municipality, is the municipality of Nová Ves. The first part will characterize the village of Nová Ves and its amenities. The input of the analysis will provide information to the municipalities of Nová Ves. At the beginning, its budget revenues and expenditures will be compared, which will be examined for the period 2015–2020, followed by an analysis in the form of ratios of this municipality. Furthermore, a SWOT analysis and proposals for possible future projects of the municipality will be performed. The results of the work will be expressed through tables and graphs. The last part of the work is an evaluation of knowledge and added suggestions for improving the management of the village Nová Ves, Prague - East.

Keywords: Territorial budgets, budget structure, budgetary principles, budget system, public budget, territorial self-government, budgetary measure, final account, income of the municipality, expenses of the municipality

Obsah

1 ÚVOD	10
2. CÍL PRÁCE A METODIKA	11
2.1 CÍL PRÁCE	11
2.2 METODIKA	11
3. TEORETICKÁ VÝCHODISKA	12
3.1 VEŘEJNÁ SPRÁVA	12
3.1.1 Rozdíl mezi veřejnou správou a soukromou správou:	12
3.1.2 Subsystémy veřejné správy.....	14
3.1.3 Garance práva na místní samosprávu	15
3.1.4 Typy obecních zřízení	16
3.2 VEŘEJNÉ INSTITUCE, VEŘEJNÁ POLITIKA A VEŘEJNÉ FINANCE	16
3.2.1 Evropská charta místní samosprávy.....	17
3.2.2 Ústava České republiky a územní samospráva.....	17
3.2.3 Ministerstva v České republice	18
3.2.4 Peněžní fondy územních rozpočtů	18
3.3 OBEC.....	19
3.3.1 Orgány obce.....	21
3.3.2 Monistický a dualistický model.....	22
3.3.3 Funkce obcí	23
3.3.4 Občané obce	24
3.3.5 Území obce a jeho změny	25
3.4 ROZPOČET OBCE	26
3.4.1 Struktura územního rozpočtu	27
3.4.2 Tvorba rozpočtu obce	29
3.4.3 Obsah rozpočtu.....	29
3.4.4 Financování obce	30
3.4.5 Územní plán obce	31
3.4.6 Střednědobý výhled rozpočtu	31
3.4.7 Změny rozpočtu	32
3.4.8 Rozpočtové opatření.....	32
3.4.9 Rozpočtové provizorium	33
3.4.10 Rozpočtová skladba.....	33
3.4.11 Rozpočtový proces	35
3.4.12 Závěrečný účet.....	36
3.4.13 Užitečné internetové stránky zabývající se rozpočtem obce	38
3.5 DEFINICE FINANČNÍ ANALÝZY	38
3.5.1 Ukazatelé finanční analýzy.....	39
4 VLASTNÍ PRÁCE	40
4.1. OBEC NOVÁ VES A JEJÍ HISTORIE	40
4.1.2 Zastupitelstvo a komise obce Nová Ves.....	41
4.1.3 Občanská vybavenost obce	41
4.1.4 Webové stránky obce	42
4.1.5 Symboly obce Nová Ves.....	43
4.1.6 Věková struktura v obci	43
4.2 ROZPOČTY OBCE NOVÁ VES V LETECH 2015–2020 - FINANČNÍ ANALÝZY	44
4.2.1 Horizontální analýza	44
4.2.2 Bazický index.....	45
4.2.3 Řetězový index	46
4.2.4 Příjmy rozpočtu obce	48

4.2.5 Výdaje rozpočtu obce.....	51
4.3 ANALÝZA POMĚROVÝMI UKAZATELI	53
4.3.1 Okamžitá likvidita	55
4.3.2 Pohotová likvidita	55
4.3.3 Běžná likvidita	56
4.3.4 Celková zadluženost.....	57
4.3.5 Koeficient samofinancování.....	57
4.3.6 Dluh k vlastnímu kapitálu	58
4.3.7 Zadluženost na jednoho obyvatele	58
4.4 SWOT ANALÝZA.....	59
4.5 NÁVRHY PROJEKTŮ V OBCI PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ OBCE	59
4.6 DOPORUČENÍ PRO VEDENÍ OBCE	62
4.7 NÁVRHY NA NAVÝŠENÍ PŘÍJMŮ OBCE.....	63
5 ZÁVĚR PRÁCE	64
6 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	65
7 PŘÍLOHA – ROZHOVOR SE STAROSTOU OBCE NOVÁ VES – JIŘÍM MELICHAREM	70

1 Úvod

Téma bakalářská práce „Rozpočet obce Nová Ves“ bylo vybráno na základě studijního oboru Veřejná správa a regionální rozvoj na Provozně ekonomické fakultě České zemědělské univerzity v Praze. Tématika byla zvolena na základě studijního oboru.

Obec Nová Ves Praha – východ byla vybrána z důvodu, že je autorovi práce blízká, ze strany občana, který v obci přes 10 let žije. Důvodem je také seznámení se s rozpočtem obce, ve které žije.

Obec Nová Ves se nachází v okrese Praha-východ, kraj Středočeský. Rozkládá se asi osmnáct kilometrů severovýchodně od centra Prahy a jedenáct kilometrů západně od města Brandýs nad Labem-Stará Boleslav. Žije zde přibližně 1 400 obyvatel.

Bakalářská práce, zejména praktická část může sloužit jako poskytnutí cenných informací pro občany Nové vsi, či jako inspirace pro budoucí plány obce.

Rozpočet je sestavený finanční plán všech plánovaných příjmů a výdajů. Správně sestavený rozpočet je nezbytný pro prosperující obce. Rozpočet je základním finančním nástrojem. Rozpočet obce se sestavuje na jeden kalendářní rok. Sestavuje se také rozpočtový výhled, který se sestavuje na 2-5 let dopředu.

Tato práce se zabývá v teoretické části literární rešerší, která slouží k pochopení dané problematiky.

V teoretické části je uvedeno, jak se sestavuje rozpočet obce, proč se sestavuje, jak se orientovat v rozpočtu, jak mu porozumět a také z čeho se tvoří rozpočet obce. V praktické části práce je detailně rozebrán rozpočet obce Nová Ves, Praha – východ ve sledovaném období 2015–2020. Porovnávají se veškeré příjmy a výdaje obce a následné doporučení pro efektivnější hospodaření obce v nadcházejících letech.

Dobré hospodaření obce, je důležité zejména pro občany, které v obci žijí, proto je důležité se danou tematikou zabývat. Hospodaření obcí představuje problémovou část veřejných financí. Spousta obcí se dostala nebo se může dostat do dluhů, a proto by měla být veškerá snaha obcí se do dluhů nedostat.

Práce je rozdělena do 12 hlavních kapitol a následujících podkapitol.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Bakalářská práce je zaměřená na financování obce. Cílem této práce je zhodnotit hospodaření vybrané obce, a to konkrétně obce Nová Ves – Praha východ. Následně, dle získaných výsledků analýzou příjmů a výdajů za období 2015-2020, stanovit doporučení a opatření pro efektivnější financování obce a zlepšení hospodářské situace v obci.

Bakalářská práce poskytne přehled o problematice hospodaření a rozpočtování územních samosprávných celků. Cílem také bude vytvořit projekty, a následně po vytvořené analýze vybrat z projektů nejvhodnější projekt podle vybraných kritérií (cena projektu, délka realizace projektu, cílová skupina, provozní náklady), který by pomohl přispět k rozvoji obce.

2.2 Metodika

Bakalářská práce bude rozdělena na dvě části, a to na teoretickou část a praktickou část. Teoretická část bude vyvozena od prostudování literární rešerše, která slouží pro pochopení daného tématu.

Bude řešena problematika rozpočtu, jako důležité složky financování obcí. Rozpočet obce lze chápat jako soubor konkrétních cílů, kterých je potřeba dospět v daném období.

Teoretická část se bude zabývat samotným pojmem rozpočet obce, popsáním výdajových a příjmových stránek rozpočtu, rozpočtovým procesem, rozpočtovou skladbou, závěrečným účtem, pravidly pro sestavování a schvalování rozpočtu a také se práce bude věnovat rozpočtovým zásadám. Dále se bude věnovat zákonu o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a rozpočtovým provizoriem obce.

Praktická část bude orientována na deskripci vybrané obce, tedy obce Nová Ves. Vstupem rozboru budou informace poskytnuté obcí Nová Ves. Poté dojde k analýze formou poměrových ukazatelů a absolutních ukazatelů této obce, následně budou porovnávány její rozpočtové příjmy a výdaje, které budou zkoumány za období 2015–2020. Následně bude provedena SWOT analýza. Poté budou navrženy možné budoucí projekty obce, podle dostupných finančních prostředků a na konci praktické části budou možné doporučení pro zlepšení hospodaření obce Nová Ves. Výsledky budou projeveny prostřednictvím tabulek a grafů.

3. Teoretická východiska

3.1 Veřejná správa

Veřejný sektor vytváří společně se soukromím sektorem režim smíšené ekonomiky. Ve veřejném sektoru je podstatné, že v něm jsou aktéři státní správy a aktéři samosprávy. Pozice aktérů je určena zákony. Hlavně tzv. kompetenční zákon, který usměrňuje působnosti vládních institucí, zákon o krajích a zákon o obcích, které upravují fungování samosprávy. Činitelé veřejného sektoru se rozhodují dle veřejného zájmu. „Veřejným zájmem“ se rozumí zájem, který je shodný s potřebami lidí¹.

Pojem správa byla záležitostí zvýhodněných osob, kteří měli vysoké vzdělání, nebo byli z rodiny vladaře. S rozšiřováním dvorního aparátu se začalo více lidí věnovat veřejné správě, která zkoumá správní právo, správní vědy, sociologii, státovědu, politologii, management a další².

3.1.1 Rozdíl mezi veřejnou správou a soukromou správou:

Veřejná správa je vykonávána ve veřejném zájmu a obstarává výkon veřejných činností vytyčených zákony i pro subjekty, které ji nejsou instančně nebo jinak podřízeni.

Zato soukromá správa je vykonávána v zájmu soukromém, a to jenom vůči osobám, které jsou v zaměstnaneckém, členském či jiném vztahu. Pro soukromou správu platí, že může činit vše, co zákon nezakazuje³.

¹ OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada). ISBN 9788024732282, str.17

² HEGER, Vladimír. *Komunikace ve veřejné správě*. Praha: Grada, 2012. Žurnalistika a komunikace. ISBN 9788024737799, str.44-45

³ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4, str.49

Činnost veřejné správy je vymezená v moderní společnosti v Listině základních práv a svobod, v Ústavě České republiky a dalších právních předpisech.

Ústava, čl. 2 odst. 3: „*Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, který stanoví zákon*“⁴.

Listina základních práv a svobod, čl. 2 odst. 2: „*Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který stanoví zákon*“⁵.

Reforma Veřejné správy

Veřejná správa se od devadesátých let minulého století neustále vyvíjí. Cílem veřejné správy je demokratizace rozhodovacích procesů a aplikace demokratických přístupů a pravomocí na všechny stupně veřejné správy při zachování zásad účinnosti, efektivnosti a hospodárnosti.

Do postupu přeměny veřejné správy v České republice se projektují změny v pojetí veřejné správy v členských státech Evropské unie, kde jsou používány manažerské přístupy empiricky ověřené podnikatelskou praxí pro modernizaci veřejné správy a spění ke správě věcí veřejných na předpokladu decentralizace, dekoncentrace a subsidiarity⁶.

Principy dobré veřejné správy

Principy je možné definovat jako soubor vlastností a požadavků, které by měl mít výkon správné veřejné správy. Je to způsob chování orgánů veřejné správy. Požadavek uplatňovat principy veřejné správy je dnes nejen ve veřejný správě, ale i ve státní správě.

Zásady veřejné správy:

1. Zásada zákonnosti
2. Zásada zákazu zneužívání pravomoci

⁴ zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

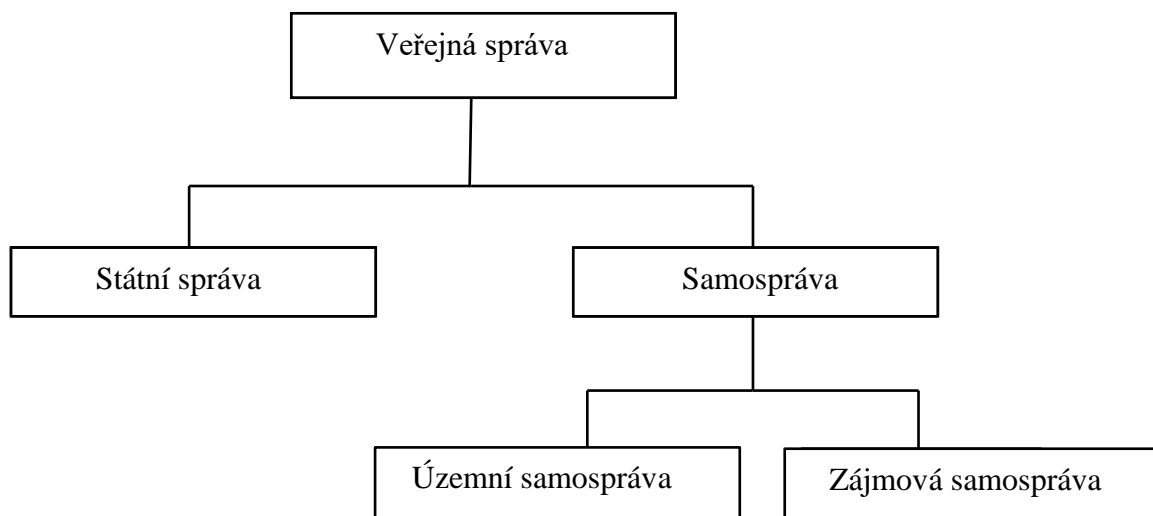
⁵ zákon č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

⁶ TITTELBACHOVÁ, Šárka. *Turismus a veřejná správa: průniky, dysfunkce, problémy, šance: státní politika turismu České republiky: systémový přístup k řešení problémů*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3842-0, str. 50, str.59

3. Zásada ochrany dobré víry a veřejného zájmu
4. Zásadu proporcionality
5. Zásadu nestranného postupu a legitimního očekávání
6. Zásadu veřejné správy jako služby veřejnosti⁷

3.1.2 Subsystemy veřejné správy

Schéma veřejné správy:

Tabulka 1 Schéma veřejné správy, Vlastní grafická úprava tabulky – Romana Provazníková, 20015, Financování měst, obcí a regionů, ISBN: 9788024756080

Státní správa

Státní správa, která je z povahy státu, jako veřejná moc. Není ovšem převládající hodnota vůči subsystému samosprávy ve veřejné správě.

Nejdůležitější v systému státní správy je vláda, která přiřazuje funkce ústředních správních úřadů a zaměřených orgánů státní správy s celostátní nebo územní působností i jiných subjektů prověřených výkonem státní správy a za jejich konání je odpovědná poslanecké sněmovně.⁸

⁷ Odborný článek, hypertextový odkaz: <http://www.vzdelanyzastupitel.cz/data/fileBank/b1fb85e1-199c-4d77-9329-68fa9467ee26.pdf>

⁸ TITTELBACHOVÁ, Šárka. *Turismus a veřejná správa: průniky, dysfunkce, problémy, šance: státní politika turismu České republiky: systémový přístup k řešení problémů*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3842-0, str. 49-50

Státní správu spravuje stát. Stát je konkrétně vymezené a ohraničené území, který má daný počet obyvatel. Centrální organizace, které spravují tento stát a jeho obyvatelstvo je

státní správa. Z tradiční státovědy lze stát chápat jako právní řád, jako zařízení, které přijímá normy a dohlíží nad dodržováním těchto norem.

Státní moc je spojena se zajištěním zdrojů a jejich šíření na určitém území, se zachováním mocenské elity, institucionalizací sociálních konfliktů, ale také k ztotožnění obyvatelstva s územím⁹.

Samospráva (Veřejná samospráva)

Nejvýznačnější formou samosprávy je územní samospráva, která je dělena na dva stupně. Elementárním stupněm jsou obce jako základní územní samosprávné celky a vyšším stupněm kraje, jako vyšší územní samosprávné celky. Každý celek má své pravomoci, do kterých mu vyšší územní celek nesmí nijak zasahovat. Mimořádným typem samosprávy je samospráva zájmová a profesní. (vysoké školy, profesní komory apod.).

V samosprávném režimu jsou prováděny činnosti veřejné správy, který stát přenesl na další, tudíž na nestátní subjekty. Samospráva je vykonávána vlastními prostředky a také vlastním jménem. Samospráva je na státní správě nezávislá. Stát kontroluje dodržování právních předpisů a také kontroluje hospodaření subjektů¹⁰.

3.1.3 Garance práva na místní samosprávu

Potřeba normativního a závazného provedení principu místní samosprávy je v České republice absolutně splněno. Stát má závazek přijetí místní samosprávy na úrovni státního zákonodárství, tedy na úrovni „běžných“ zákonů.

Udalo se tak přijetím zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů a také pro kompletnost zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů¹¹).

Také další závazek uznání na ústavní úrovni, je splněn, protože obecní zřízení, krajské zřízení a také zákon o hlavním městě Praze jsou zákonným provedením principu práva na samosprávu nacházejícího se v čl. 8 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jen „Ústava“) a blíže provedeného v hlavě VII. Ústavy nazvané Územní samospráva. Jedná o čl. 99, který říká, že Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky. V čl. 100 Ústavy je prohlášeno právo na samosprávu¹¹.

⁹ HEGER, Vladimír. *Komunikace ve veřejné správě*. Praha: Grada, 2012. Žurnalistika a komunikace. ISBN 9788024737799, str. 39-40

¹⁰ TITTELBACHOVÁ, Šárka. *Turismus a veřejná správa*, Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3842-0, str.50

¹¹ Barbora Gonsiorová, odborný článek Evropská charta místní samosprávy v praxi České republiky. The central and eastern European Online Library, str. 312,313

3.1.4 Typy obecních zřízení

1. Plná samospráva

Celá veřejná správa na území je vykonávána jako samospráva. Závisí ovšem na schválení parlamentu. Tento systém je většinou v anglosaských zemích, proto je značen jako anglický.

2. Oddělená státní správa a samospráva

Na území se nachází jak zvláštní orgán samosprávný, tak zvláštní orgán státní. Model se poprvé použil za francouzské revoluce ve Francii, z toho důvodu je také nazýván jako francouzský model.

3. Smíšená veřejná správa

Na orgány územní samosprávy jsou díky přenesené působnosti přeneseny povinnosti státní správy. V těchto povinnostech samosprávné orgány nejednají jako samosprávné, ale jednají jako orgány státní správy vedené nadřízenými státními orgány.

Model se vyvíjí hlavně v Německu. Je často označován jako německým modelem. Celá střední Evropa, i Česká republika, realizuje tento typ¹².

3.2 Veřejné instituce, veřejná politika a veřejné finance

Veřejnou institucí je Parlament České republiky, který má funkci zákonodárního orgánu, a vláda České republiky jako výkonného orgánu. Vláda je parlamentu odpovědná za uskutečnění přijatých zákonů a za vykonávání přijatého vládního programu.

Vláda definuje cíle dílčích veřejných politik, tvoří dokumenty k provedení daných cílů, dokumenty přetváří do veřejných výdajových programů a předkládá v parlamentu podněty na způsob jejich financování. Jednotlivá ministerstva jsou odpovědná za realizaci jednotlivých veřejných politik. získáváním zdrojů a alokací se věnuje rozpočtová politika.

Vnější kontrolu veřejných výdajů provádí Nejvyšší kontrolní úřad. Ministerstvo financí ČR je odpovědné za realizaci rozpočtové politiky.

Ministr financí odpovídá za sestavení státního rozpočtu, za dobré ekonomické nakládání se zdroji a za tvorbu státního závěrečného účtu. V případě samosprávy provádí „roli regionálního či místního parlamentu“ krajská či obecní zastupitelstva. Ta projednávají a schvalují rozpočet příslušné samosprávy¹³.

¹² BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4, str. 13

¹³ OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada). ISBN 9788024732282, str. 18

3.2.1 Evropská charta místní samosprávy

Uveřejněná jako sdělení Ministerstva zahraničních věcí ČR č. 181/1999 Sb. dne 1. září 1999 vkročila pro Českou republiku v platnost Evropská charta místní samosprávy, mezinárodní úmluva stvořená na půdě Rady Evropy. Je to jedna z nejdůležitějších evropských mezivládních organizací, obrovským způsobem má vliv na veřejnoprávní oblast členských států.

Primárním dokumentem Rady Evropy je Statut Rady Evropy, podle kterého je jejím záměrem dosáhnout větší integrity mezi členy za záměrem ochrany plánování ideálů a zásad, které jsou jejich společným dědictvím, počítaje ulehčování hospodářského a společenského rozvoje. Tento ideál má být docílen pomocí orgánů Rady Evropy¹⁴.

3.2.2 Ústava České republiky a územní samospráva

Hlava sedmá: územní samospráva

Tímto ústavním zákonem byly vytvořeny vyšší územní samosprávné celky.

Územní samospráva je upravena v člancích 99 až 105. Článek 99 je elementárním východiskem pro vnitřní územně-samosprávné členění republiky, jež se odlišuje od územně-správního členění, jehož základem je zákon č. 136/1960 Sb., jež republiku dělí na kraje, okresy, kraje, obce, a vojenské újezdy. Článkem 99 se republika dělí na obce (základní územní samosprávné celky) a kraje (vyšší územní samosprávné celky).

Vyšší územní samosprávné celky začaly být funkční od 1. ledna 2000. Územně samosprávné celky jako územní společenství občanů (čl. 100 odst. 1) mají znak ekonomický a znak samostatné správy svých záležitostí pomocí svých orgánů¹⁵.

¹⁴ Barbora Gonsiorová, odborný článek Evropská charta místní samosprávy v praxi České republiky. The central and eastern European Online Library, str. 311

¹⁵ Ústavní zákon ČR č. 1/1993 Sb., České republiky, ve znění pozdějších předpisů, hlava sedmá

3.2.3 Ministerstva v České republice

V České republice je v roce 2022 sedmnáct ministerstev. Rozpočty obcí se nejvíce dotýkají ministerstva místního rozvoje, ministerstva vnitra a ministerstva financí.

Seznam ministerstev:

Ministerstvo financí – ministr Zbyněk Stanjura, 2022
Ministerstvo spravedlnosti – ministr Pavel Blažek, 2022
Ministerstvo zdravotnictví – ministr Vlastimil Válek, 2022
Ministerstvo průmyslu a obchodu – ministr Josef Síkela, 2022
Ministerstvo obrany – ministryně Jana Černochová, 2022
Ministerstvo zahraničních věcí – ministr Jan Lipavský, 2022
Ministerstvo vnitra – ministr Vít Rakušan, 2022
Ministerstvo práce a sociálních věcí – ministr Marian Jurečka, 2022
Ministerstvo životního prostředí – ministryně Anna Hubáčková, 2022
Ministerstvo pro místní rozvoj – ministr Ivan Bartoš, 2022
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy – ministr Petr Gazdík, 2022
Ministerstvo dopravy – ministr Martin Kupka, 2022
Ministerstvo zemědělství – ministr Zdeněk Nekula, 2022
Ministerstvo kultury – ministr Martin Baxa, 2022
Ministerstvo pro evropské záležitosti – Mikuláš Bek, 2022
Ministerstvo pro vědu, výzkum a inovace – Helena Langšádlová, 2022
Ministerstvo pro legislativu – Michal Šalamoun, 2022

3.2.4 Peněžní fondy územních rozpočtů

Nejpoužívanějším finančním zdrojem jsou přebytky obcí z předchozích let, příjmy z běžného roku, přesuny prostředků z rozpočtu běžného roku. Účelové fondy, které se vytváří z předem účelově definovaných příjmů a prostředky upřené v příslušném fondu se užívají na financování předem daných potřeb. Účelové peněžní fondy se zakládají mnohem více než neúčelové fondy.

- účelové fondy: např. sociální fond, zaměstnanecký fond, fond rozvoje bydlení, fond kulturní, fond sportovní
- neúčelové fondy: jsou užívány k dofinancování projektů z národních nebo evropských zdrojů, úhradě schodku rozpočtu obce, financování neplánovaných potřeb); např. fond rezerv a rozvoje ¹⁶.

¹⁶ Ministerstvo vnitra, <https://www.mvcr.cz/soubor/rozpocetove-hospodareni-pzastupitele-obci.aspx>, str. 16

Obec nezřizuje Fond kulturních a sociálních potřeb (dále jen „FKSP“) podle vyhlášky č. 114/2002 Sb., o FKSP. Fond FKSP zřizují příspěvkové organizace obce¹⁷.

Fond obnovy majetku

Slouží pro produkci finančních prostředků na restauraci dlouhodobého majetku. Tvorba fondu závisí na schválení zastupitelstva a musí být určena pravidla pro tvorbu a čerpání fondu.

Fond rozvoje bydlení

Slouží požadavkům zaměstnanců organizace, a proto jde o sociální činnosti organizace. Může být plněn půjčkou ze státního fondu rozvoje bydlení.

Sociální fond

Obvyklou „sociální“ činností obce je subvence zaměstnanci na stravování, příspěvek na dovolenou a lázeňský pobyt, odplata zaměstnanci k životnímu výročí nebo půjčka zaměstnanci¹⁸.

3.3 Obec

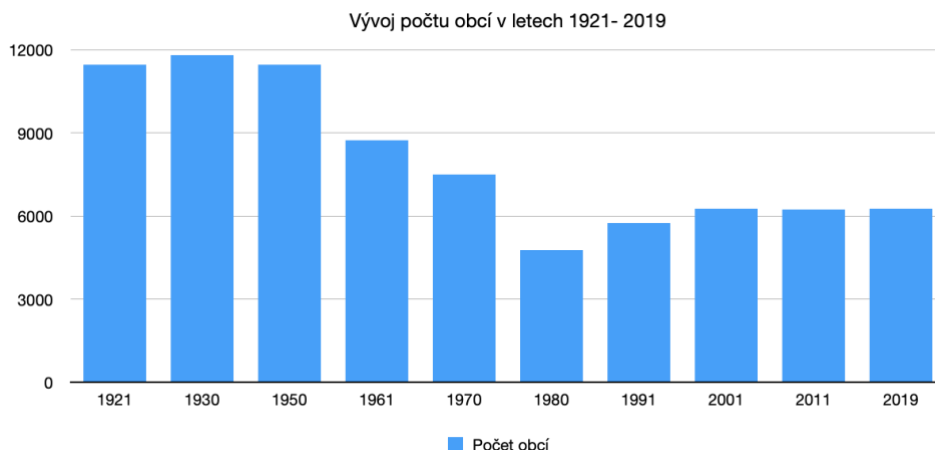
Obec je primárním územním samosprávným společenstvím občanů. Tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Všechny části území České republiky jsou součástí území některé obce. Obec má vždy jedno nebo více katastrálních území.

Obec je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec se stará o celkový rozvoj území a také o potřeby svých občanů. Při plnění úkolů chrání také veřejný zájem¹⁹.

¹⁷ Vyhláška č. 114/2002 SB., o FKSP

¹⁸ MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu: aplikace v příkladech*. Praha: Grada Publishing, 2012. Účetnictví a daně. ISBN 9788024775746, str.254-258

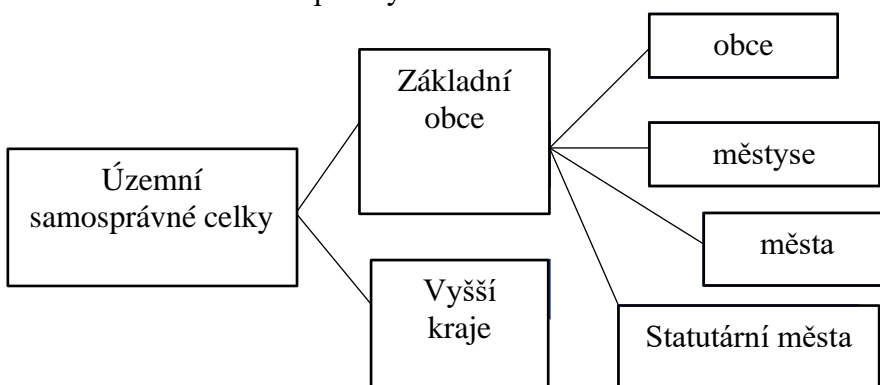
¹⁹ HOLEČEK, Jan. *Obec a její rozvoj v širších souvislostech*. Brno: GaREP, 2009. ISBN 978-80-904308-2-2, str.9

Graf 1 Vývoj počtu obcí v čase, Český Statistický úřad, hypertextový odkaz: <https://www.czso.cz/csu/stoletistatistiky/pocet-obci>

Praha jako hlavní město České republiky se řídí jiným zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, který má odchylky od obecného zákona o obcích. Například posílení kompetencí samosprávných orgánů městských částí, vyplývající ze zvláštního statutu hlavního města a jeho postavení jako kraje²⁰.

Dělení územních samosprávných celků:

Tabulka 2 Dělení územních samosprávných celků vlastní zpracování tabulky dle: Ministerstvo vnitra, rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí

„Obec, která má alespoň 3 000 obyvatel se stane městem, pokud tak na návrh obce nařídí předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Obec je městys, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.

²⁰ Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů

Obec, která byla městem přede dnem 17. května 1954, je městem, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Předseda Poslanecké sněmovny tak na žádost obce stanoví a zároveň určí den, kdy se obec stává městem.

Obec, která byla oprávněna užívat označení městys přede dnem 17. května 1954, je městysem, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Předseda Poslanecké sněmovny tak na žádost obce stanoví a zároveň určí den, od kterého se obec stává městysem²¹
“.

3.3.1 Orgány obce

Obec je spravována zastupitelstvem obce. Orgány obce jsou starosta, rada obce, obecní úřad, výbory, komise, zastupitelstvo obce a zvláštní orgány obce²².

Starosta

Hájí zájmy obce navenek a za výkon funkce odpovídá zastupitelstvu. Starostu lze vzdáleně přirovnat ke statutárnímu orgánu právnické osoby.

„Starosta zejména:

- *Odpovídá za včasné objednání kontroly hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok,*
- *plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce a stanoví jim plat podle zvláštních předpisů, pokud není v obci tajemník obecního úřadu; vedoucí odboru jmenuje, odvolává a stanoví jim plat, jen není-li zřízena rada obce,*
- *může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech,*
- *odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce,*
- *zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu*
- *rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce,*
- *plní obdobné úkoly jako statutární orgán zaměstnavatele podle zvláštních právních předpisů vůči uvolněným členům zastupitelstva a tajemníkovi obecního úřadu,*
- *podepisuje právní předpisy obce,*
- *může pozastavit výkon usnesení rady a věc předložit k rozhodnutí nejbližšímu zasedání zastupitelstva obce.“*

Rada obce

Je výkonným orgánem v samostatné působnosti. Radu obce tvoří starosta, místostarosta a další radní, kteří jsou voleni zastupitelstvem obce. Počet členů rady je vždy lichý, nejmenší možný počet členů je 5 a největší počet členů je 11²³.

²¹ § 3 odst. 1,2,3,4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

²² Odborný článek: <http://www.vzdelanyzastupitel.cz/data/fileBank/b1fb85e1-199c-4d77-9329-68fa9467ee26.pdf>, str. 16,21

²³ Odborný článek, hypertextový odkaz: <http://www.vzdelanyzastupitel.cz/data/fileBank/b1fb85e1-199c-4d77-9329-68fa9467ee26.pdf>

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je tvořené z členů zastupitelstva obce, jejichž počet na volební období stanoví zastupitelstvo obce nejdéle do 85 dnů přede dnem voleb do zastupitelstev v obcích.

„Zastupitelstvo obce při stanovení počtu členů zastupitelstva obce přihlédne zejména k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu. Počet členů stanoví tak, aby zastupitelstvo obce mělo v obci, městysu, městě, městském obvodu, městské části do:“²⁴ “

1. 500 obyvatel 5-15 členů
2. 500–3000 obyvatel 7–15 členů
3. 3000–10000 11-25 členů
4. 10 000 - 50 000 15-35 členů
5. 50 000 - 150 000 25-45 členů
6. Nad 150 000 35-55 členů

Obecní úřad

Se skládá ze starosty, místostarosty, tajemníka obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena a dále také zaměstnanců obce zařazených k obecnímu úřadu.

Úkolem obecního úřadu je vykonávat úkoly samostatné působnosti, tudíž úkoly, jež mu byly dány zastupitelstvem obce nebo i radou obce a také úkoly, které vyplývají z jeho pomoci výborům a komisím v jejich činnosti, poté v oblasti přenesené působnosti, kde vykonává státní správu. Obecní úřad institučně a administrativně zajišťuje činnost obecních orgánů²⁵.

3.3.2 Monistický a dualistický model

Existují dva základní modely, kterými jdou uspořádat obecní orgány, a to monistické a dualistické. Důležitým charakterem monistického systému je existence jediného obecního orgánu, který je elementárně příslušný k výkonu společné působnosti obce. Tento občanem vybraný orgán je kolektivní – bývá nazýván jako zastupitelstvo, výbor či rada.

²⁴ § 67- 68 128/2000 Sb. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

²⁵ Odborný článek epravo, hypertextový odkaz: <https://www.epravo.cz/top/clanky/obecni-urad-jeho-slozeni-a-poslani-funkce-tajemnika-15594.html>

Mohou existovat další orgány (komise, obecní ředitel, starosta apod.). Jádrem věci dualistického systému je existence dvou orgánů, mezi něž je rozdělena veřejná moc v obci²⁶.

3.3.3 Funkce obcí

Nejdůležitější funkcí obce je zaručení veřejných a občas také polotržních statků pro obyvatelstvo obce. Také zde patří „odpovědnost za sběr a odvoz odpadu, umění, péče o rekreaci, tělovýchovu, rekreační sport, dětská hřiště, oprava silnic a zajištění osobních a sociálních služeb.

Jsou dva nejvlivnější přístupy: tzv. koncepce dvojího státu a teorie veřejné volby.

Podle koncepce dvojího státu je úkolem obcí uvnitř státu zajištění dostatečného množství vzdělaných a dobrých pracovních sil. Obec by měla být zodpovědná za zajištění sociálních služeb, vzdělání, bydlení a rekreace.

Reprezentanti teorie veřejné volby, že by obce měly cílit na ty elementární činnosti, jež jsou pro příjmově chudé či průměrné občany v soukromé sféře drahé, a to na zdravotní péče, veřejnou dopravu a veřejné školství.

V České republice je situace složitá již dvojí působností obcí, a to samostatnou a přenesenou. Následný představení funkcí obcí se zaměřuje na pravomoci z oblasti samostatné působnosti.

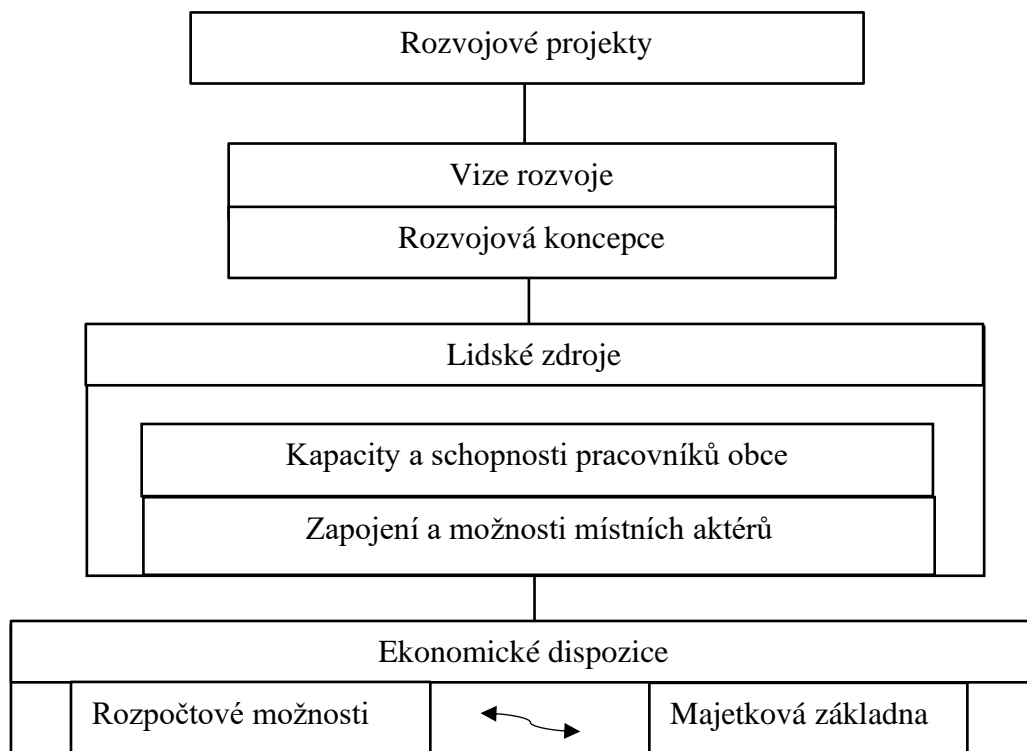
Ty je možné pracovní rozčlenit na sedm oblastí:²⁷

politické	bezpečnostní
ekonomické	infrastrukturní
sociální	prognostické
ekologické	

²⁶ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4, str. 15

²⁷ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4, str. 29-31

Základní rozvojová rozvaha obce a formulace vize a rozvojových záměrů:

Tabulka 3 Rozvojová rozvaha obce, Vlastní zpracování tabulky: Jan Holeček, Obec a její rozvoj v širších souvislostech, ISBN: 978-80-904308-2-2, 2009

3.3.4 Občané obce

Podle § 16 zákona č. 128/200Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších právních předpisů je:

„Občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky, a je v obci hlášena k trvalému pobytu. Občan obce, který dosáhl věku 18 let, má právo:

- a) volit a být volen do zastupitelstva obce*
- b) hlasovat v místním referendu*
- c) vyjadřovat na zasedání zastupitelstva*
- d) vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok*
- e) nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva obce, do usnesení rady obce, výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce a pořizovat si z nich výpisy,*
- f) požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem*
- g) podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty²⁸ “*

²⁸ § 16 zákona č. 128/200Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších právních předpisů

3.3.5 Území obce a jeho změny

Podle zákona č. 128/200, o obcích, ve znění pozdějších právních předpisů je každá část území České republiky součástí území některé obce, nestanoví-li zvláštní zákon jinak.

Obec má jedno nebo více katastrálních území.

Dvě nebo více obcí, které spolu sousedí, se mohou na základě dohody sloučit. Území obce po sloučení tvoří území slučovaných obcí.

Nová obec může vzniknout oddělením části obce, popřípadě změnou nebo zrušením vojenského újezdu²⁹.

Názvy obcí a ulic

Každá obec má svůj název; ke změně názvu obce dává souhlas Ministerstvo vnitra na návrh obce.

Názvy mají též části obce. Část obce je evidenční jednotka vytvářená budovami s čísly popisnými a čísly evidenčními přidělenými v jedné číselné řadě, která leží v jednom souvislém území.

Obci přísluší rozhodovat o názvech částí obce, ulic a jiných veřejných prostranství³⁰.

Veřejná prostranství

Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru³¹.

Znak a vlajka obcí

Obce mohou mít znak a vlajku obce.

Znak obcí musí být legislativně schválen. Obcím je uděluje předseda Poslanecké sněmovny. Právo vlastního znaku a vlajky je přiznáno kromě státu také krajům a obcím České republiky. Obce mohou mít jak znaky historické, tak i nově navržené³².

²⁹ § 18,19,20 zákona č. 128/200Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších právních předpisů

³⁰ § 27-30 zákona č. 128/200Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších právních předpisů

³¹ § 32 zákona č. 128/200Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších právních předpisů

³² Miroslav Sifta, hypertextový odkaz: <https://www.researchgate.net>, Obecní znak, symbol obce

Majetek obce

Majetek obce je předpokladem pro výkon samosprávy.

Majetkové skupiny:

- věci nemovité – pozemky, budovy, stavební parcely
- věci movité – vybavení škol, úřadu
- infrastruktura – veřejná osvětlení, čistírny odpadních vod, kanalizace
- finance – běžný účet, termínovaný účet, podílové listy, akcie

Majetek obce podle účelu dělíme na:

- Kmenový majetek
- majetek v sociální a vzdělávací oblasti
- majetek ve veřejné oblasti
- majetek v zájmové oblasti
- majetek ostatní

Majetek obce musí být využíván účelně a úsporně s jejími zájmy a úkoly vyplývající se zákonem vymezené působnosti. Majetek obce musí být ochráněn před jeho zničením, poškozením, odcizením či zneužitím. Obec je povinna vlastní majetek pojistit. Obec je také povinna starat se o údržbu, zachování a rozvoj svého majetku. Obec je též povinna chránit svůj majetek před neoprávněnými zásahy a okamžitě po události uplatňovat právo na náhradu škody a právo na bezdůvodné obohacení ³³.

3.4 Rozpočet obce

Objektivizace vztahu příjmů a výdajů v územní samosprávě:

Tabulka 4 Objektivizace vztahu příjmů a výdajů v územní samosprávě, Vlastní grafické zpracování tabulky: Romana Provazníková, 2015, *Financování měst, obcí a regionů*, ISBN:9788024756080

³³ Ministerstvo vnitra, <https://www.mvcr.cz/soubor/rozpocetove-hospodareni-pro-zastupitele-obci.aspx>, str. 14

3.4.1 Struktura územního rozpočtu

Obecní rozpočet je odhadem předpokládaných ročních příjmů a výdajů, které podléhají povinnému plnění starostou obce po jejím schválení zastupitelstvem obce. Zastupitelstvo obce každý rok schvaluje rozpočet obce.

Při sestavování a schvalování rozpočtu jsou brány v úvahu zásadní zájmy obyvatel obce, roční a dlouhodobé plány rozvoje obce a dostupné zdroje. Zastupitelstvo obce provádí na návrh rady obce změny v rozpočtu obce. Postup při přípravě, projednávání, schvalování a úpravách rozpočtu obce, jakož i jeho vztah ke státnímu rozpočtu, upravuje zákon³⁴.

Do běžného rozpočtu patří běžné příjmy a běžné výdaje, z nichž se většina každý rok opakuje. Běžnými příjmy se financují neinvestiční potřeby prostřednictvím běžných výdajů. Běžný rozpočet může být sestaven jako vyrovnaný nebo deficitní, ty nepokryjí dluhy.

Proto musí být minimální dluhová služba hrazena z kapitálového rozpočtu (prodejem majetku, emisí komunálních obligací, či úvěrem). Příjmy, které se vztahují na financování investičních potřeb, které přesahují období jednoho rozpočtového roku, se zachycují v kapitálovém rozpočtu. Kapitálový rozpočet by měl sloužit k nahromadění zdrojů na získávání dlouhodobých aktiv. Kapitálový rozpočet je vyrovnaný, deficitní anebo přebytkový³⁵.

Struktura rozpočtu je klasifikátor rozpočtu, který umožňuje nastavit požadovanou hierarchii rozpočtových položek příjmových a výdajových částí rozpočtu a skupinových rozpočtových prvků podle těchto položek.

Pokud například podnik vyrábí pět produktů, z nichž dva jsou vyváženy, tři – na domácí trh, a při sestavování rozpočtu chceme plánovat příjmy podle produktu, pak budou produkty seskupené podle dvou rozpočtových položek fungovat jako rozpočtové prvky: „Domácí prodeje“ a „Exportní prodeje“.

Struktura rozpočtu je nutná k:

Tvorbě souhrnných příjmů a výdajů podniku, v tomto ohledu je nutné zajistit snadno analyzovatelnou hierarchii článků, které mohou poskytnout komplexní odpovědi na různé vypočítané hodnoty (například rozdělit článek „Pomocné materiály“ do dílčích článků „Kov“, „Nástroj Stavební materiály“ atd., Takže při analýze vypočítaných údajů můžete snadno najít důvod výsledku.)³⁶

³⁴ Odborný cizojazyčný článek, hypertextový odkaz, <https://www.concourt.am/hr/armenia/rus/4998js.htm>

³⁵ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finance (Grada). ISBN 9788024756080, str. 67-69

³⁶ Cizojazyčný odborný článek, hypertextový odkaz: <http://www.cis2000.ru/Budgeting/Mailing/budgetstructure.shtml>

Nejdůležitější legislativa územních rozpočtů:

1. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
2. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů
3. Zákon č.131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů
4. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších právních předpisů
5. Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí
6. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, ve znění pozdějších předpisů³⁷

Každý občan České republiky by se měl zabývat rozpočtem své obce. Je důležité si uvědomit, že:

- Zhruba polovinu z vydělaných peněz v práci občanovi vezme stát.
- Je tedy dobré strávit pár hodin měsíčně kontrolou toho, co se s polovinou našich peněz stane.
- Peníze jsou nástroj. Musíme se s nimi naučit zacházet. Je tedy dobré snažit se porozumět obecnímu rozpočtu, získat vlastní představu, jak by rozpočet měl vypadat a domlouvat se se zastupiteli o jeho tvorbě ³⁸.

Na internetových stránkách ministerstva financí si každý občan může najít všechny příjmy krajů a obcí, zadluženosti územních rozpočtů, přezkoumávání hospodaření územních celků, státní závěrečné účty územních rozpočtů, legislativu k hospodaření krajů a obcí a mnoho dalšího o územních rozpočtech České republiky³⁹.

Obrázek 1 Webová stránka ministerstva financí

³⁷ Odborný článek, JUDr. Martin Netolický, Rozpočty obcí v naší legislativě

³⁸ Rozpočet veřejně, hypertextový odkaz, www.rozpocetobce.cz

³⁹ webové stránky ministerstva financí, hypertextový odkaz: <https://www.mfcr.cz/>

3.4.2 Tvorba rozpočtu obce

Tvorba rozpočtu obce je předepsána zákonem. Pro občana jsou podstatné dva momenty:

- když je připraven, projednán a zveřejněn návrh rozpočtu na příští rok a zastupitelstvo ho má schválit,
- když je připraven a zveřejněn tzv. závěrečný účet za předchozí rok a zastupitelstvo ho má schválit⁴⁰.

3.4.3 Obsah rozpočtu

Obsahem rozpočtu jsou jeho příjmy a výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud není dále uvedeno, že probíhají mimo rozpočet.

Mimo rozpočet se uskutečňují peněžní operace týkající se:

- a) cizích prostředků,
- b) sdružených prostředků.

Podnikatelská činnost územního samosprávného celku nebo svazku obcí se sleduje mimo rozpočtové příjmy a výdaje. Její výsledek se promítne do rozpočtu a je součástí závěrečného účtu územního samosprávného celku nebo svazku obcí⁴¹ “.

Jestli se obec participuje na uskutečnění projektu spolufinancovaného z rozpočtu Evropské unie, tak daný rozpočet musí na náležitý rok zahrnovat objem finančních prostředků účelově určených na spolufinancování programu nebo také z projektu Evropské unie⁴².

Příjmy rozpočtu obce

Příjmy obecního rozpočtu je možné obecně rozdělit na běžné a na kapitálové.

Běžné příjmy jsou:

Daňové: správní poplatky, sdílené daně, místní poplatky, svěřené daně

Nedaňové: poplatky za služby, příjmy z pronájmu majetku, příjmy právnických osob, zisk obecních podniků, přijaté úroky, dividendy akcií.

Dotace: transfery neúčelové, transfery účelové.⁴³

⁴⁰ Rozpočet veřejně, hypertextový odkaz, www.rozpocetobce.cz

⁴¹ § 6 Zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁴² Ministerstvo vnitra, <https://www.mvcr.cz/soubor/rozpocetove-hospodareni-pro-zastupitele-obci.aspx>, str.10

⁴³ Ing. Zdenka Kroupová, Ph.D. Josef Slaboch, Skripta Cvičení z ekonomiky veřejného sektoru, 2016 str. 65

Výdaje rozpočtu obce

Výdaje územního rozpočtu jde dělit na běžné (neinvestiční), mezi které patří výdaje na mzdy a platy zaměstnanců územní samosprávy, počítaje povinného pojistného za zaměstnance, výdaje na energii, spotřební materiál, nájemné, placené pokuty, placené úroky, sociální dávky, výdaje na municipální podniky a dotace vlastním obchodním společnostem a dalším subjektům.

Kapitálové výdaje obsahují výdaje na pořízení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, na nákup cenných papírů, na kapitálové dotace udělené obchodním společnostem a různorodým subjektům, na investiční příspěvky právnických osob, na investiční půjčky poskytnuté různým subjektům a splátky úvěrů⁴⁴.

3.4.4 Financování obce

Rozpočtem obce nejsou jen příjmy a výdaje obce, ale i financování obce.

1. Obec si půjčí peníze a poté je musí splácet,
2. Dojde-li ke změně peněžních prostředků na vlastních účtech obce.

Celkové financování je přitom rozdílem mezi celkovými příjmy a celkovými výdaji. Vždy tedy musí platit rovnice:

$$\text{Příjmy} - \text{výdaje} = \text{Financování}$$

- Jestliže má obec nižší příjmy než výdaje, je třeba ve financování rozhodnout, z čeho bude schodek vyrovnán. Buď snížením stavu financí na vlastních účtech obce nebo půjčku, která se bude splácet v následujících letech anebo také pokrytím splátkami z půjček v minulosti poskytnutých někomu jinému.
- Pokud má obec vyšší příjmy než výdaje, je třeba ve financování rozhodnout, kam bude přebytek uložen. Může být uložen na vlastní účty obce, využit na úhradu splátek půjček z minulých let nebo zapůjčen.

Rozpočet obce pro daný rok neříká absolutně nic o tom, jaká je celková výše majetku, dluhů a zápůjček a obce. Část financování popisuje jenom změny těchto hodnot za daný rok⁴⁵.

Rozpočtový neboli fiskální rok je vždy shodný s rokem kalendářním. Roční rozpočet vychází z rozpočtového výhledu týkající se daného určitého kalendářního roku, ale informace obsažené v rozpočtovém výhledu nejsou nutně vázány.

⁴⁴ Ing. Zdenka Kroupová, Ph.D. Josef Slaboch, Skripta Cvičení z ekonomiky veřejného sektoru, 2016 str. 65

⁴⁵ Rozpočet veřejně, hypertextový odkaz, www.rozpocetobce.cz

Když se sestavuje rozpočet na daný rozpočtový rok se podle zákona z rozpočtového výhledu vychází pouze z orgánů obce nebo svazku, které nejsou údaji nutně vázány a mohou přijímat rozpočet, který se s informacemi v rozpočtovém výhledu nebude shodovat. Když se tak stane musí být ovšem odlišnosti odůvodněné a opodstatněné.

Roční rozpočet tvoří obec nebo také dobrovolný svazek obcí nejen na základě rozpočtového výhledu, ale v první řadě návaznosti na rozdělení platného státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria, kterým státní rozpočet vytyčuje své vztahy k rozpočtům jednotlivých obcí, a v souvislosti na rozpočet kraje, kterým krajem vymezují své vztahy k rozpočtům obcí dobrovolných svazků obcí v kraji.

Obce a dobrovolné svazky obcí většinou schvalují rozpočet, jehož příjmy se nerovnjají výdajům vzhledem k rozpočtovému roku⁴⁶.

3.4.5 Územní plán obce

Územní plán stanoví základní koncepci rozvoje území obce, ochrany jeho hodnot, jeho plošného a prostorového uspořádání, uspořádání krajiny a koncepci veřejné infrastruktury; vymezí zastavěné území, plochy a koridory, zejména zastavitelné plochy, plochy změn v krajině a plochy přestavby, pro veřejně prospěšné stavby, pro veřejně prospěšná opatření a pro územní rezervy a stanoví podmínky pro využití těchto ploch a koridorů.

Územní plán se pořizuje a vydává pro celé území obce, pro celé území hlavního města Prahy, popřípadě pro celé území vojenského újezdu.

Pořízení územního plánu

O pořízení územního plánu rozhoduje zastupitelstvo obce:

- a) z vlastního podnětu
- b) na návrh orgánu veřejné správy
- c) na návrh občana obce
- d) na návrh fyzické nebo právnické osoby, která má vlastnická nebo obdobná práva k pozemku nebo stavbě na území obce
- e) na návrh oprávněného investora⁴⁷

3.4.6 Střednědobý výhled rozpočtu

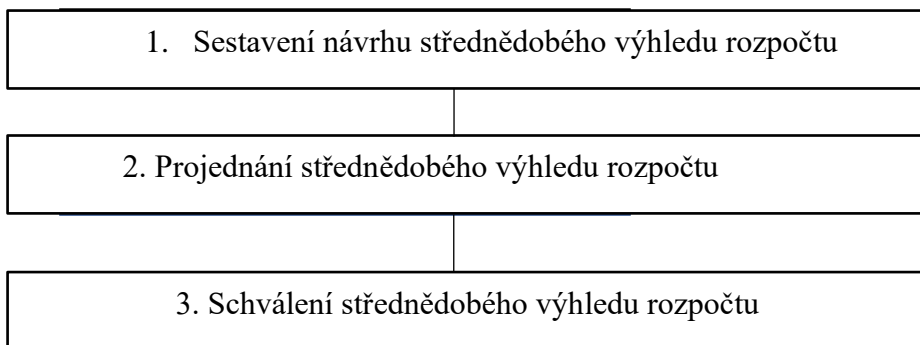
„Střednědobý výhled rozpočtu je nástrojem územního samosprávného celku a svazku obcí sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet⁴⁸.“

⁴⁶ Magdalena ČEŠKOVÁ, *Rozpočtová skladba v roce 2011* Olomouc: ANAG, 20011-. Účetnictví (ANAG). ISBN 9788072636389, str. 203-209

⁴⁷ § 43–46 Zákona č. 183/2006, o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁸ § 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Proces střednědobého výhledu rozpočtu:

Tabulka 5 Proces střednědobého výhledu rozpočtu, Vlastní zpracování tabulky, Ministerstvo vnitra, Rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí

3.4.7 Změny rozpočtu

Roční rozpočet by měl být reálný, stabilní a všestranně závazný. Nejde ovšem, aby byl neporušitelný, jelikož se může stát, že dojde ke změně podmínek a odhadů.

Změny jsou organizační, metodické a věcné. Organizační změny jsou velmi závažné, že se tak mění objem příjmů nebo subjekty, kterými jsou závazné ukazatele (dotace, příspěvky nebo limity výdajů), třeba vznik subjektu nebo zánik subjektu současného.

Metodické změny vznikají, když se změní právní předpisy, kterou dochází k ovlivnění finančního hospodaření obce nebo dobrovolného svazku obcí a jejich institucí. Také se jedná o změny vyvolané cenovou regulací.

Věcné změny jsou vyvolány dalšími vlivy objektivně působícími na skutečnosti, ze kterých byly propočteny rozpočtové ukazatele, třeba změna počtu osob, který mají nárok na sociální podporu z rozpočtu, snížení nebo zvýšení objemu daňových příjmů atd.

Změny rozpočtu se provádějí rozpočtovými opatřeními, které se dokazují v časový posloupnosti⁴⁹.

3.4.8 Rozpočtové opatření

Za rozpočtové opatření se označuje: přesun rozpočtových prostředků, při němž se jednotlivé příjmy nebo výdaje navzájem ovlivňují, aniž by se změnil jejich celkový objem nebo schválený rozdíl celkových příjmů a výdajů, nebo použití nových, rozpočtem nepředvídaných příjmů k úhradě nových, rozpočtem nezajištěných výdajů, dojde-li jejich použitím k nárůstu celkového objemu rozpočtu, ale také se rozpočtovým opatřením

⁴⁹ Magdalena ČEŠKOVÁ, *Rozpočtová skladba v roce 2011* Olomouc: ANAG, 2011-. Účetnictví (ANAG). ISBN 9788072636389, str. 203-209

myslí vázání rozpočtových výdajů, jestliže je jejich krytí ohroženo neplněním rozpočtových příjmů, když tímto opatřením se objem rozpočtu snižuje⁵⁰.

3.4.9 Rozpočtové provizorium

Nebude-li rozpočet schválen před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se rozpočtové hospodaření územního samosprávného celku nebo svazku obcí v době do schválení rozpočtu pravidly rozpočtového provizoria.

Schválená pravidla rozpočtového provizoria se zveřejňují podle § 11 odst. 4, § 11a odst. 4 a § 39 odst. 7, zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů obdobně⁵¹.

Když nastane čas rozpočtového provizoria, kdy není ještě schválen rozpočet, musí být ochráněna bezproblémová činnost obecního úřadu, a i celé obce.

Předpisy rozpočtového provizoria nutná k zaručení souvislého hospodaření na své úrovni i na hladině nižších stupňů rozpočtových soustav a u právnických osob financovaných z územních rozpočtů určí: zastupitelstvo obce pro hospodaření obce, pravidla určeného orgánu dobrovolného svazku obcí pro hospodaření dobrovolného svazku obcí.

Zákon nestanoví pro obec nebo dobrovolný svazek obcí nutnost pravidla rozpočtového provizoria publikovat. Rozpočtové příjmy a výdaje realizované v době rozpočtového provizoria se stávají příjmy a výdaji rozpočtu obce nebo dobrovolného svazku obcí až po jeho schválení⁵².

3.4.10 Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba je elementárním klasifikačním standardem pro peněžní operace veřejných rozpočtů. Předepisuje jednotný postup dle klasifikačního předpisu vyhlášky ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. Poskytuje obdobné monitorování příjmů a výdajů a salda hospodaření a financování v systému veřejných rozpočtů.

Zásady rozpočtové skladby:

- jednotnost – všechny položky mají na všech úrovních jasnou identifikaci.
- závaznost – členění položek je závazné pro dílčí úrovně veřejných rozpočtů.
- stabilita – je podstatná pro analýzy
- srozumitelnost – jsou jasně určená pravidla třídění
- kompatibilita – s Evropskou unií

⁵⁰ Odborný článek, Hypertextový odkaz, <https://www.rizikapolitika.cz/novinky/k-cemu-a-jak-se-schvaluji-rozpocetova-opatreni>

⁵¹ § 11–13 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁵² Magdalena ČEŠKOVÁ, *Rozpočtová skladba v roce 2011* Olomouc: ANAG, 20011-. Účetnictví (ANAG). ISBN 9788072636389, str. 203-209

Rozpočtová skladba určena vyhláškou č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, stanovuje, že se rozpočty obcí dělí podle hledisek třídění příjmů a výdajů a to: druhového, odvětvového, konsolidačního, zdrojového a transferového⁵³.

„Orgány územního samosprávného celku a orgány svazku obcí projednávají rozpočet při jeho schvalování v třídění podle rozpočtové skladby tak, aby schválený rozpočet vyjadřoval závazné ukazatele, jimiž se mají povinně řídit:

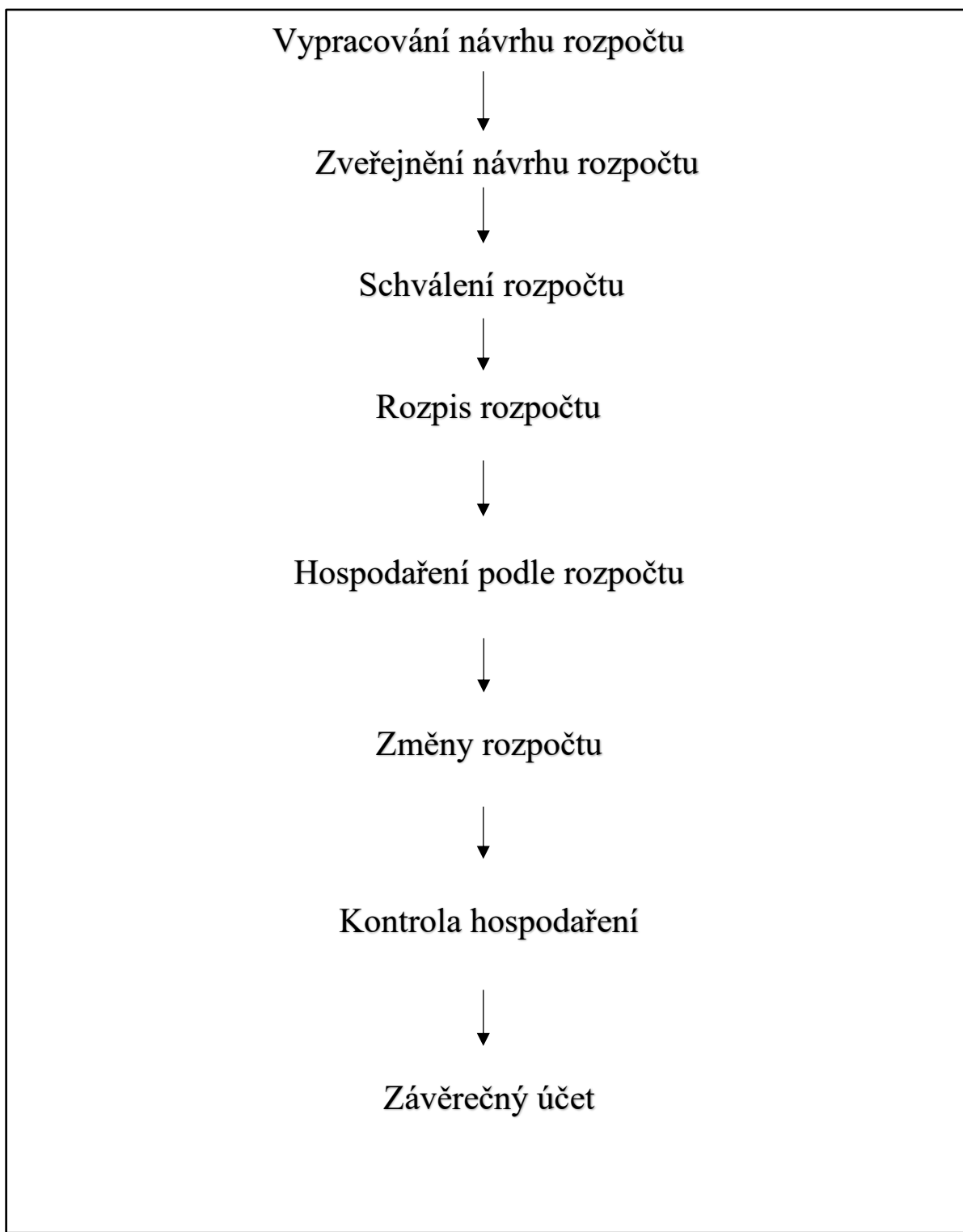
- a) výkonné orgány územního samosprávného celku a svazku obcí při hospodaření podle rozpočtu,*
- b) právnické osoby zřízené nebo založené v působnosti územního samosprávného celku při svém hospodaření,*
- c) právnické osoby zřízené v působnosti svazku obcí,*
- d) další osoby, které mají být příjemci dotací nebo příspěvků z rozpočtu⁵⁴ “.*

⁵³ Ministerstvo vnitra, hypertextový odkaz, <https://www.mvcr.cz/soubor/rozpocetove-hospodareni-pro-zastupitele-obci.aspx>, str.11

⁵⁴ § 12 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

3.4.11 Rozpočtový proces

Kroky rozpočtového procesu:

Tabulka 6 Kroky rozpočtového procesu, Vlastní tvorba tabulky podle Rozpočty obcí v naší legislativě, JUDr. Martin Netolický

Zásady rozpočtového procesu rozpočtů obcí:

Zásada každoročního sestavování a schvalování rozpočtu

Zásada reálnosti a pravdivosti rozpočtu

Zásada účelovosti

Zásada úplnosti a jednotnosti rozpočtu

Zásada dlouhodobé vyrovnanosti

Zásada publicity

Rozpočtový proces obce upravují tyto právní předpisy:

- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)
- Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
- Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní
- Zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti
- Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě
- Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí⁵⁵

3.4.12 Závěrečný účet

Když skončí rozpočtový rok přichází další etapa, která je důležitá pro celkovou bilanci a srovnání schváleného rozpočtu územního samosprávného celku s reálným plněním. K tomu je závěrečný účet, jehož schválení je určené zastupitelstvu. Obsahovou stránku stanoví v § 17 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, požadavky na údaje, které jsou povinné a musí v závěrečném účtu územního rozpočtu být:

- *„plnění rozpočtu příjmů a výdajů v plném členění dle rozpočtové skladby,*
- *Údaje o dalších finančních operacích, vč. tvorby a použití fondů v členění dostatečně podrobném pro zhodnocení hospodaření územního samosprávného celku, jím zřízených nebo založených právnických osob a hospodaření s jejich majetkem,*
- *Vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, obcí, státním fondům, Národnímu fondu a k hospodaření dalších osob⁵⁶“.*

⁵⁵ JUDr. Martin Netolický, Rozpočty obcí v naší legislativě

⁵⁶ JUDr. Martin Netolický,

https://is.muni.cz/www/tolda/4716993/ROZPOCTY_OBCI_V_NASI_LEGISLATIVE_verze2.pdf, str. 41

Návratnost nepoužitých rozpočtových prostředků

„Rozpočtové prostředky územního samosprávného celku nebo svazku obcí nevyužité do konce roku nepropadají, ale převádějí se do dalšího roku. Případná jejich účelovost se přitom zachovává⁵⁷“.

Přestupky

Přestupky obcí najdeme v zákonech:

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků

Veřejná kontrola

Je vykonávána ve veřejném zájmu. Kontrolou činnosti veřejné správy se zjistí stav činnosti veřejné správy, co mělo být nebo má být, z jakého důvodu nebyly splněny určité povinnosti, vyvozují závěry a dochází k nápravným opatřením.

Plní tyto funkce:

poznávací (zjištění existujícího stavu)

zjišťovací (ověření zamýšleného stavu)

porovnávací (určení odchylek existujícího od zamýšleného)

nápravnou (náprava zjištěných odchylek)⁵⁸

⁵⁷ § 17 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁸ Ing. Zdenka Kroupová, Ph.D. Josef Slaboch, Skripta, Cvičení z ekonomiky veřejného sektoru, 2016, str. 65

3.4.13 Užitečné internetové stránky zabývající se rozpočtem obce

„klikací rozpočet“:

<http://monitor.statnipokladna.cz/2017>

„MONITOR je informační portál Ministerstva financí. Na tomto odkazu lze získat informace o rozpočtu dané obce, srovnání rozpočtu s jinou obcí, procentní zadlužení dle zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti a údaje o hospodaření příspěvkových organizací obce.

Důležité informace a metodika na webových stránkách Ministerstva financí, zprávy pro obce a kraje:

<https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/zpravy-mf-pro-obce-a-kraje>

Daňová kalkulačka rozpočtového určení daní:

<https://www.informaceoobcich.cz/kalkulacka-rud>

Informace o podaných žádostech o dotace:

<https://www.dotinfo.cz/Default.aspx>

Metodická pomoc obcím, stanoviska a další dokumenty Ministerstva vnitra:⁵⁹

3.5 Definice finanční analýzy

Finanční analýza se orientuje na zjišťování problémů, silných a slabých stránek, a to hlavně významných procesů firmy i obce. Informace, které dostaneme pomocí finanční analýzy dovolují dosáhnout k jistým závěrům o celkovém hospodaření a finanční situaci firmy a obce. Představují podklad pro rozhodování managementu. Občas se mluví o finanční analýze jako o metodě rozboru, ve které hrají podstatnou roli finanční částky a čas.

Vždy je nutné k finanční analýze přistupovat s konkrétním cílem, jenž je určený. Analýze může být podrobena jen část finančního hospodaření firmy⁶⁰.

⁵⁹ Ministerstvo vnitra, Rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí, hypertextový odkaz:
<http://www.mvcr.cz/odk>

⁶⁰ KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 9788071797784, str.25

Metody finanční analýzy dělíme na elementární metody a metody finanční analýzy. Elementární metody finanční analýzy se dělí na: analýzu stavových (absolutních) ukazatelů (horizontální a vertikální analýza) analýzu tokových a rozdílových ukazatelů (cash flow a čistého pracovního kapitálu) analýzu poměrových ukazatelů (rentability, aktivity, likvidity, zadluženosti...) analýzu soustav ukazatelů (Du Pontův rozklad a pyramidový rozklad) Ukazatele finanční analýzy můžeme sehnat přímo z položek účetních výkazů, nebo z jiných zdrojů (evidence zaměstnanců), nebo také korekturou těchto položek na základě elementárních operací.⁶¹

Výsledky finanční analýzy jsou poté vždy výchozími údaji pro finanční plánování. Finanční plánování pracuje s daty ex ante a zkoumá finanční perspektivy konkrétní společnosti (obce). Finanční analýza nespadá pouze do finančního řízení, ale svůj vliv má také jako celek; je např. součástí SWOT analýzy⁶².

3.5.1 Ukazatelé finanční analýzy

1. Účetní výkazy
2. Rozvaha
3. Výkaz zisku a ztráty
4. Přehled o peněžních tocích
5. Analýza absolutních ukazatelů
6. Analýza poměrových ukazatelů
7. Ukazatelé rentability
8. Ukazatelé likvidity
9. Ukazatelé aktivity
10. Ukazatelé zadluženosti
11. Ukazatelé kapitálového trhu
12. Analýza soustav ukazatelů

⁶¹ MÁČE, Miroslav. *Finanční analýza obchodních a státních organizací: praktické příklady a použití*. Praha: Grada, 2006. Finanční řízení. ISBN 80-247-1558-9, str. 23

⁶² MÁČE, Miroslav. *Finanční analýza obchodních a státních organizací: praktické příklady a použití*. Praha: Grada, 2006. Finanční řízení. ISBN 80-247-1558-9.

4 Vlastní práce

4.1. Obec Nová Ves a její historie

Nová Ves se nachází v úrodné Polabské nížině v okrese Praha-východ asi 6 km severně od hranic hlavního města Prahy v nadmořské výšce 185 metrů. Na katastrální výměře 195 hektarů žije 1386 obyvatel (2021). K osídlení území podle dochovaných archeologických památek došlo ve 3. tisíciletí před naším letopočtem, jak dokládají nálezy hliněných nádob, části popelnic a pazourkových nástrojů z mladšího eneolitu, které se našli při výstavbě silnice směrem k obci Mratín ve druhé polovině dvacátých let 20. století. Název obce napovídá, že byla ves založena jako nová osada přínaležející k tvrzi v nedalekých Jiřicích, a to před rokem 1455, ze které pochází první psaná zmínka o Nové Vsi. V 16. století patřila ves větvi vladyckého rodu Vančurů. Poslední mužský příslušník rodu, pan Mikuláš Vančura z Řehnic předal Novou Ves své druhé choti Elišce z Hrušova. Roku 1583 Jiřice i s Novou Vsí získal Jaroslav Smiřický ze Smiřic, ale již rok poté je doloženo, že Jiří starší Popel z Lobkovic prodal Jiřice králi Rudolfovi II. a tím se i Nová Ves stala součástí komorního majetku a byla připojena k panství Brandýs nad Labem. Obec byla tvořena menšími hospodářstvími, jejichž obyvatelé měli robotní povinnost vůči vrchnostem spočívající v sečení luk, sušení a hrabání. Součástí komorního velkostatku zůstala Nová Ves až do poloviny 19. století, kdy z nařízení císařského patentu přešla politická a soudní správa na nově zřízený okres v Brandýse nad Labem a obec získala statutární samostatnou správní jednotku. Po druhé světové válce byla dosavadní správa obce substituována založením Místního národního výboru. V roce 1960 došlo k úřednímu sjednocení obce s Čakovičkami pod jeden národní výbor. Od roku 1990 je Nová Ves opět samostatnou obcí se svým vlastním úřadem⁶³.

⁶³ Webové stránky Nové Vsi, hypertextový odkaz: <https://obec-novaves.cz/>

4.1.2 Zastupitelstvo a komise obce Nová Ves

Ve volebním období 2018–2022 má zastupitelstvo obce 7 členů bez politické příslušnosti, které pracuje v tomto složení:

Starosta obce: Jiří Melichar

Místostarosta obce: Václav Mansfeld

Členové zastupitelstva:

Mgr. Helena Pinkerová

Petra Plíšková

Lumír Raab

Tomáš Louda

Martin Petržilka

Zastupitelstvo. Zvolilo, v souladu se zákonem o obcích finanční výbor, který je tříčlenný a

Kontrolní výbor, který je také tříčlenný.

Zastupitelstvo se schází podle potřeb, zpravidla jedenkrát za 2 měsíce a jedná se na základě schváleného jednacího řádu.

Zasedání zastupitelstva jsou veřejná, k platnému usnesení je třeba nadpoloviční souhlas ostatních všech jeho členů. O průběhu jeho zasedání se vede zápis, jehož součástí je usnesení, které je vyvěšeno na úřední desce a k nahlédnutí na Obecním úřadě. Pravomoci vyhrazené zastupitelstvu jsou definovány v § 84 a § 85 zákona o obcích. Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech patřících do samostatných působností obce. Zastupitelstvo vydává obecně závazné vyhlášky, které mohou ukládat povinnosti v samostatné působnosti⁶⁴.

4.1.3 Občanská vybavenost obce

Služby v obci se rozvíjejí. V současnosti se v obci nachází dvě školky. První školka byla vybudována v roce 2011. V roce 2016 prošla rekonstrukcí a v současnosti pojme 52 míst. Populace dětí v obci stoupá, a proto vznikla druhá moderní školka v roce 2019. V současné době se v obci plánuje výstavba základní školy a výstavba cyklostezky, která by vedla do vedlejší obce Mratín.

V Nové Vsi se nachází pouze jeden maloobchod Hruška, který je přímo u autobusové zastávky. Před obchodem Hruška je nově (2021) alzabox, kam je rozvážena veškerá menší elektrotechnika a sortiment z Prahy za malý poplatek. Dále v obci najdeme dvě restaurace.

⁶⁴ Webové stránky Nové Vsi, hypertextový odkaz: <https://obec-novaves.cz/>

V obci nově od roku 2019 nachází fitness centrum Sunnyfit. V obci se také nachází dva autoservisy, sběrný dvůr, zásilkovna, kadeřnictví, pedikúra, tělocvična, zámečnictví, knihovna v mateřské škole a obchod se sýry. V obci působí spolek TJ Sokol Nová Ves.

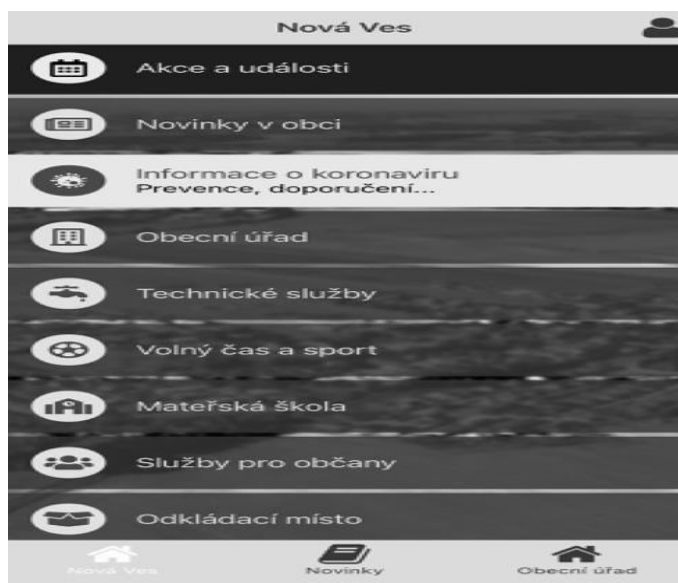
V obci stále chybí jakákoliv zdravotnická péče, větší obchod s potravinami se základním zbožím a základní škola.

Nejbližší lékař je v Líbeznicích. Nemocnice poté v nedalekých Neratovicích, ovšem záleží na preferenci občanů, kteří si mohou vybrat i nemocnice v Praze.

K informovanosti obce slouží úřední deska a webové stránky obce.

4.1.4 Webové stránky obce

Jsou velmi pokročilé. V současnosti má každý občan obce možnost si stáhnout mobilní aplikaci do telefonu prostřednictvím internetového obchodu play a apple store, která je velmi dobře hodnocená. Občan se v aplikaci dozví spousty užitečných informací o chodu obce, novinek, akcích, povinnostech občana, územním plánu, rozpočtu obce, vyhláškách, usnesení zastupitelstva, službách atd. Také přes aplikace může nahlásit jakýkoliv problém se kterým se potýká.

Obrázek 2 Ilustrace mobilních webových stránek obce Nová Ves – Praha východ

4.1.5 Symboly obce Nová Ves

Popis znaku:

Ve zlato – modře zvýšeně děleném štítě nahoře položený klíč zuby doleva a nahoru, pod ním položený meč, dole vyrůstající tři obilné klasy, prostřední se dvěma listy, krajní s jedním listem ke středu, vše opačných barev.

Popis vlajky:

List tvoří tři vodorovné pruhy, žlutý, modrý a žlutý, v poměru 1:3. Z dolního žlutého pruhu vyrůstají do modrého pruhu tři žluté obilné klasy, prostřední se dvěma listy, krajní s jedním listem ke středu. Poměr šířky k délce listu je 2:3.

Obrázek 3 Znak a vlajka obce Nová ves, Praha – východ,

4.1.6 Věková struktura v obci

Největší zastoupení mají občané ve věku 15-64 let, což je produktivní věk. Je to především důsledek nově přistěhovaných rodin za posledních cca 10 let. Nejmenší zastoupení mají občané v důchodovém věku, je jich zde pouze 5 %.

Věkový průměr v obci je velmi nízký, dle dat ČSÚ je 32,4⁶⁵.

⁶⁵ Webové stránky Nové Vsi, hypertextový odkaz: <https://obec-novaves.cz/>

4.2 Rozpočty obce Nová ves v letech 2015–2020 - finanční analýzy

4.2.1 Horizontální analýza

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Příjmy						
Daňové	9 868 604,58	12 512 329,45	14 192 170,99	16 443 013, 39	18 545 880, 24	17 375 699
Nedaňové	663 041, 30	702 364,14	330 565,28	663 575,97	536 419,64	832 181
Kapitálové	0	0	0	0	0	1 520 000
Dotace	2 429 569	8 375 143,00	1 716 075,00	276 756,00	17 995 902,00	6 230 449
Příjmy celkem	12 961 214, 88	21 589 836,59	16 238 811,27	17 383 345, 36	37 078 201,88	25 958 330
Výdaje						
Průmysl	9, 857 320,12	10 575 008,78	3 767 840,27	1, 248 503,11	805 033,54	1 787 497
Vzdělávání	884 050,00	11 158 815,35	1 085 714,00	12 170 178, 82	30 307 235,52	2 655 014
Kultura,církev	154 602,00	166 710,00	227 644,00	401 336,00	360 633, 50	146 572
Tělovýchova	69 091,00	200 000	915 697,17	1 122 202, 17	334 800,73	451 105
Bydlení	274 921, 00	328 391,00	293 595,00	233 555,83	360 058,67	242 330
Ochrana ŽP	2 267 215,21	2 284 225,70	2 657 096,67	3 415 773,50	3 657 815,69	5 176 650
Všeobecná veřejná správa	2 813 743,11	3 171 550, 55	3 062 893,33	3 956 871, 20	4 348 380, 67	5 325 093
Výdaje celkem	16 340 942, 44	27 904 701,38	12 081 300,44	22 755 970,63	40 343 810,32	17 244 911
Daňové příjmy	9 868 604,58	12 512 329,45	14 192 170,99	16 443 013, 39	18 545 880, 24	17 375 699
DPH	3 619 253,31	4, 340 652,38	5,960 562,06	7 444 920,37	8,089 981,40	8 023 989
Daň z příjmu FO	2 276 744,49	2 575 456,07	3 336 702,24	3 993 610,96	4 641 428,34	4 398 253
Daň z příjmu PO	2 440 767,19	2 938 447,31	3 146 597,72	3 209 056,15	3 699 996,18	3 013 136
Daňe z majetku	718 440,71	1 729 078, 18	745 398,23	738 957,45	744 290,71	581 825
Místní poplatky	45 240,00	46 900,00	878 360,00	932 900,00	1 230 505,00	1 218 090
Poplatek za psa	45 240,00	46 900,00	44 800,00	59 000	58 400,00	57 200
Poplatek z ubytovací kapacity						
Správní poplatky	24 590, 00	29 500,00	23 370 ,00	24, 510,00	22 210,00	21 570
Nedaňové příjmy	663 041, 30	702 364,14	330 565,28	663 575,97	536 419,64	832 181
Příjmy z vlastní činnosti	218 918, 00	216 666,50	278,017,50	351 096,50	436 406,50	710 589
Příjmy z pronájmu	196 411,00	351 411,00	21 411,00	67 411,00	93 411,00	116 371
Ostatní nedaňové příjmy	239 315,00	134 200,00	31,000	244 866,43	1 880,00	0
Výnosy z finančního majetku	21,30	86,64	136,78	182,04	225,14	221

Tabulka 7 Horizontální analýza, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování v programu numbers.

4.2.2 Bazický index

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Příjmy						
Daňové	100,00 %	126,79 %	143,81 %	166,62 %	187,93 %	176,07 %
Nedaňové	100,00 %	105,93 %	49,86 %	100,08 %	80,90 %	125,50 %
Kapitálové	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Dotace	100,00 %	344,72 %	70,63 %	11,39 %	739,06 %	256,44 %
Příjmy celkem	100,00 %	166,57 %	125,29 %	134,12 %	286,07 %	200,27 %
Výdaje						
Průmysl	100,00 %	107,28 %	38,22 %	12,67 %	8,17 %	18,13 %
Vzdělávání	100,00 %	1262,24 %	122,81 %	1376,64 %	3428,23 %	300,32 %
Kultura, církev	100,00 %	107,83 %	147,25 %	259,59 %	233,27 %	94,80 %
Tělovýchova	100,00 %	289,47 %	1325,35 %	1624,24 %	484,58 %	652,91 %
Bydlení	100,00 %	119,45 %	106,79 %	84,95 %	130,97 %	88,14 %
Ochrana ŽP	100,00 %	100,75 %	117,20 %	150,66 %	161,34 %	228,32 %
Všeobecná veřejná správa	100,00 %	112,72 %	108,85 %	140,63 %	154,54 %	189,25 %
Výdaje celkem	100,00 %	170,77 %	73,93 %	139,26 %	246,89 %	105,53 %
Daňové příjmy						
DPH	100,00 %	119,93 %	164,69 %	205,70 %	223,53 %	221,70 %
Daň z příjmu FO	100,00 %	113,12 %	146,56 %	175,41 %	203,86 %	193,18 %
Daň z příjmu PO	100,00 %	120,39 %	128,92 %	131,48 %	151,59 %	123,45 %
Daně z majetku	100,00 %	240,67 %	103,75 %	102,86 %	103,60 %	80,98 %
Místní poplatky	100,00 %	103,67 %	1941,56 %	2062,11 %	2719,95 %	2692,50 %
Poplatek za psa	100,00 %	103,67 %	99,03 %	130,42 %	129,09 %	126,43 %
Poplatek z bytovací kapacity	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Správní poplatky	100,00 %	119,97 %	95,04 %	99,67 %	90,32 %	87,71 %
Nedaňové příjmy						
Příjmy z vlastní činnosti	100,00 %	98,97 %	127,00 %	160,38 %	199,35 %	324,59 %
Příjmy z pronájmu	100,00 %	178,92 %	10,90 %	34,32 %	47,56 %	59,24 %
Ostatní nedaňové příjmy	100,00 %	56,08 %	12,95 %	102,32 %	0,79 %	0,00 %
Výnosy z finančního majetku	100,00 %	406,76 %	642,16 %	854,65 %	1057,00 %	1052,38 %

Tabulka 8 Bazický index, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování bazického indexu.

Bazický index vztahuje hodnotu položky k základnímu období (rok 2015). Z hlediska vývoje se daňové příjmy za dané období výrazně mění. V období 2016-2018 lze zpozorovat nárůst daňových příjmů v rozmezí o 27–67 % oproti roku 2015. Jednotlivé nárůsty jsou patrné hlavně u DPH, daně z příjmu FO, PO a také u daně z majetku. Naopak poklesových tendencí si lze všimnout u vybíraných poplatků za správní poplatky. V roce 2019 klesly příjmy z tohoto poplatku oproti roku 2015 o 10 %. Od roku 2019 je také velmi patrný nárůst výdajů na tělovýchovu a vzdělávání. Výdaje na tělovýchovu se oproti roku 2015 zvýšily téměř pětinašobně (přesně 4,85) a výdaje na vzdělání se oproti výchozímu roku zvýšily o 35násobek.

4.2.3 Řetězový index

		2016-2015	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Příjmy						
Daňové	x	126,79 %	113,43 %	115,86 %	112,79 %	93,69 %
Nedaňové	x	105,93 %	47,06 %	200,74 %	80,84 %	155,13 %
Kapitálové	x	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Dotace	x	344,72 %	20,49 %	16,13 %	6487,99 %	34,62 %
Příjmy celkem	x	166,57 %	75,22 %	107,05 %	213,30 %	0,00 %
Výdaje						
Průmysl	x	107,28 %	35,63 %	33,14 %	64,48 %	220,00 %
Vzdělávání	x	1262,24 %	9,73 %	1120,94 %	249,03 %	8,76 %
Kultura, církev	x	107,83 %	136,55 %	176,30 %	89,86 %	40,64 %
Tělovýchova	x	289,47 %	457,85 %	122,55 %	29,83 %	134,73 %
Bydlení	x	119,45 %	89,40 %	79,55 %	154,16 %	67,30 %
Ochrana ŽP	x	100,75 %	116,32 %	128,55 %	107,09 %	141,52 %
Všeobecná veřejná správa	x	112,72 %	96,57 %	129,19 %	109,89 %	122,46 %
Výdaje celkem	x	170,77 %	43,29 %	188,36 %	177,29 %	42,74 %
Daňové příjmy						
DPH	x	119,93 %	137,32 %	124,90 %	108,66 %	99,18 %
Daň z příjmu FO	x	113,12 %	129,56 %	119,69 %	116,22 %	94,76 %
Daň z příjmu PO	x	120,39 %	107,08 %	101,98 %	115,30 %	81,43 %
Daně z majetku	x	240,67 %	43,11 %	99,14 %	100,72 %	78,17 %
Místní poplatky	x	103,67 %	1872,84 %	106,21 %	131,90 %	98,99 %
Poplatek za psa	x	103,67 %	95,52 %	131,70 %	98,98 %	97,94 %
Poplatek z bytovací kapacity	x	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Správní poplatky	x	119,97 %	79,22 %	104,88 %	90,62 %	97,11 %
Nedaňové příjmy						
Příjmy z vlastní činnosti	x	98,97 %	128,32 %	126,29 %	124,30 %	162,82 %
Příjmy z pronájmu	x	178,92 %	6,09 %	314,84 %	138,57 %	124,57 %
Ostatní nedaňové příjmy	x	56,08 %	23,10 %	789,89 %	0,77 %	0,00 %
Výnosy z finančního majetku	x	406,76 %	157,87 %	133,09 %	123,68 %	98,22 %

Tabulka 9 Řetězový index, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování řetězového indexu.

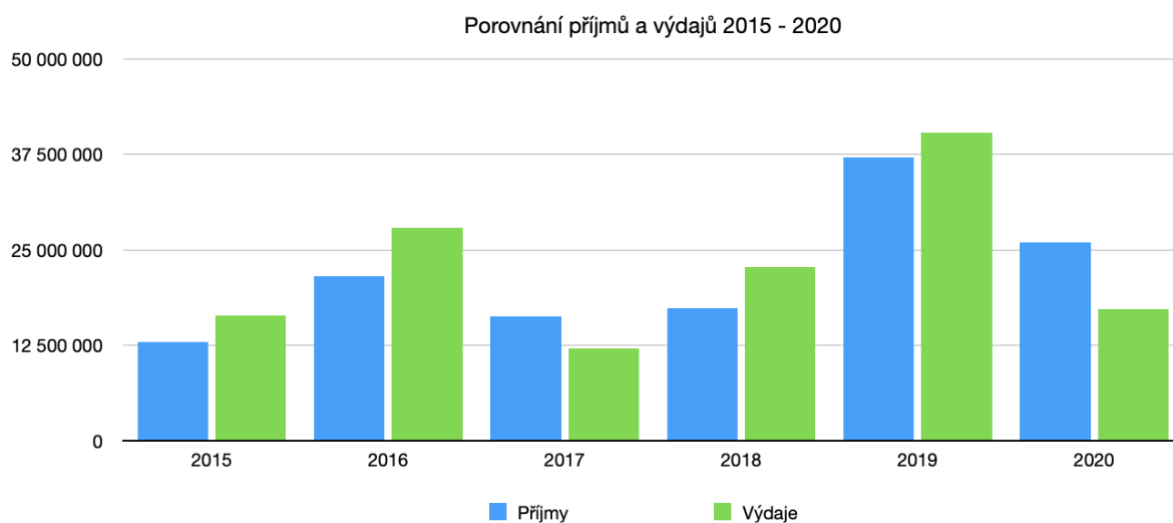
Z řetězového indexu lze vyčíst změnu hodnot mezi uvedenými roky. Příjmy a výdaje se výrazně mění. Příjmy, které se od sebe nějak výrazně neliší jsou například příjmy daňové, pohybující se v rozmezí 112–126 %. Například u výdajů na vzdělávání a příjmů z pronájmu je vidět, že je zde patrný pokles, procento v roce 2017 se oproti roku 2016 výrazně zmenšilo. Další výrazná změna, která nastala se týká dotací v roce 2019, kde se oproti roku 2018 procento výrazně zvýšilo.

Tato část práce se bude zabývat analýzou rozpočtového hospodaření obce Nová ves Praha – východ. V analýze jsou porovnávány příjmy, výdaje a saldo za daný rozpočtový rok.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Příjmy	12 961 214	21 589 836,59	16 238 811	17 383 345	37 078 201	25 958 330
Výdaje	16 340 942	27 904 701,38	12 081 300	22 755 970	40 348 810	17 244 911
Saldo	-3 379 728	-6 314 865	4 157 511	-5 372 625	-3 270 609	8 713 419
Financování	3 379 728	6 314 865	4 157 511	5 372 625	3 270 609	8 713 419

Tabulka 10 Financování obce, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování v programu numbers.

V tabulce jsou uvedeny reálné výsledky hospodaření obce. Obec v letech 2015-2018 hospodařila ve schodku, kromě roku 2017, kde byl rozpočet obce přebytkový. Od roku 2018 hospodařila také ve schodku, kromě roku 2020. V roce 2019 měla obec největší příjmy a v roce 2019 také největší výdaje. Naopak v roce 2015 měla nejnížší příjmy a v roce 2017 nejmenší výdaje. Rozdíly mezi příjmy a výdaji byly kryty přebytky finančních prostředků z minulých let.

Graf 2 Porovnání příjmů a výdajů 2015- 2020Vlastní tvorba, sloupcový graf

V grafu jsou modře označeny příjmy a zeleně výdaje. Na ose y jsou částky v korunách a na ose x jednotlivé období. Z grafu je vidět, že příjmy se pravidelně nezvyšují. Obec měla největší přebytkový rozpočet v roce 2020. A největší schodkový rozpočet v roce 2016.

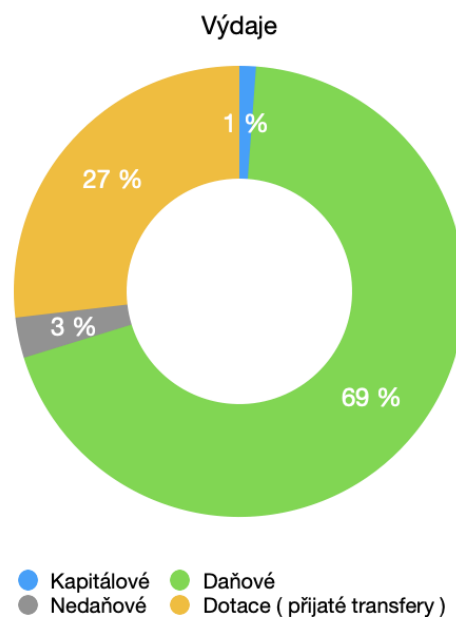
4.2.4 Příjmy rozpočtu obce

Příjmy	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kapitálové	0	0	0	0	0	1 520 000,00
Daňové	9 868 604,58	12 512 329,45	14 192 170,99	16 443 013,39	18 545 880,24	17 375 699,70
Nedaňové	663 041,30	702 364,14	330 565,28	663 575,97	536 419,64	832 181,55
Přijaté transfery	2 429 569	8 375 143,00	1 716 075,00	276 756,00	17 995 902	6 230 449,72

Tabulka 11 Příjmy rozpočtu obce, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování v programu numbers.

Kapitálové příjmy až do roku 2020 nebyly vůbec žádné, až v roce 2020 činily 1 520 000 Kč. Daňové příjmy byly největší v roce 2019 a to 18 545 880,24 Kč. Nedaňové příjmy byly největší v roce 2020 a to 832 181,55 Kč. Přijaté transfery byly největší v roce 2019 a to výši 17 995 902 Kč.

Příjmy	
Kapitálové	1 520 000 Kč
Daňové	88 937 695 Kč
Nedaňové	3 728 145 Kč
Dotace (přijaté transfery)	34 594 325 Kč
Příjmy celkem	131 209 737 Kč

Tabulka 12 Příjmy rozpočtu obce celkem, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování v programu numbers.

Graf 3 Výdaje, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování v programu numbers

Z grafu je patrné, že největší příjmy obce byly příjmy daňové, které tvořily až 69 % příjmové stránky rozpočtu obce. 27 % příjmu tvořily dotace, 3 % nedaňové příjmy a nejmenší příjem obce byly kapitálové příjmy, pouze 1 %.

Daňové příjmy obce – druhové dělení příjmů

Položky	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Daň z příjmu fyzických osob	2 276 744	2 575 456	14 192 170	3 993 610	4 641 428	4 398 253
Daň z příjmu FO – plátcí	54 598	121 649	2 992 791	3 580 264	4 140 748	3 942 660
Daň z příjmu FO – poplatníci	1 988 090	2 201 118	79 243	83 391	114 413	64 148
Daň z příjmu FO – srážkou	234 055	252 688	264 667	329 955	386 266	391 445
Daň z příjmu právnických osob	2 176 477	2 617 917	2 969 707	3 032 166	3 596 066	2 930 106
Daň z příjmu PO za obce	264 290	320 530	176 890	176 890	103 930	83 030
Obecné Daně ze zboží a služeb v tuzemsku, DPH	3 619 253	4 340 652	5 960 562	7 444 920	8 089 981	8 023 989
Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	813 398	928 695	1 002 910	1 056 468	1 370 183	1 358 494
Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	706 720	803 196	26 725	11 957	20 310	8 034
Místní poplatek za komunální odpady	706 720	790 920	833 560	873 900	1 172 105	1 160 890
Poplatky za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu	0	12 276	26 725	11 957	20 310	8 034
Místní poplatky – Poplatek za psa	45 240	46 900	44 800	59 000	58 400	57 200
Daně a odvody z hazardních her	36 848	49 099	74 455	87 100	97 157	110 800
Správní poplatky	24 590	29 500	23 370	24 510	22 210	21 570
Daně z majetku	718 440	1 729 078	745 398	738 957	744 290	581 825
Celkem	9 868 604	12 512 329	14 192 170	16 443 013	18 545 880	17 375 699

Tabulka 13 Daňové příjmy obce, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování programu numbers.

Nejmenší daňové příjmy měla obec v roce 2015 v celkové výši 9 868 604 Kč a největší daňové příjmy měla v roce 2019 v celkové výši 18 545 880 Kč. Největší část daňových příjmů tvoří DPH, daň z příjmu fyzických a právnických osob. Nejmenší část daňových příjmů tvoří poplatky za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu.

Nedaňové příjmy – druhové dělení příjmů

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací přímým vztahem	415 350	568 164	299 565	418 689	530 042	827 181
Příjmy z vlastní činnosti	218 918	216 666	278 017	351 096	436 406	710 589
Příjmy z poskytovaných služeb a výrobků	215 918	216 666	277 017	351 096	435 406	710 589
Ostatní příjmy z vlastní činnosti	3 000	0	1 000	0	1 000	
Příjmy z pronájmu majetku	196 411	351 411	21 411	67 411	93 411	116 371
Ostatní příjmy z pronájmu majetku	180 000	330 000	0	0	0	0
Příjmy z pronájmu pozemků	11 411	11 411	11 411	11 411	11 411	11 611
Příjmy z ostatních nemovitostí a jejich částí	5 000	10 000	10 000	56 000	82 000	104 760
Výnosy z finančního majetku – příjmy z úroků	21	86	136	182	225	221
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy	239 315	134 200	31 000	244 886	1 180	0
Ostatní nedaňové příjmy	239 315	134 200	31 000	244 886	1 180	0
Přijaté neinvestiční dary	223 600	134 200	31 000	244 886	1 000	0
Přijaté pojistné náhrady	14 643	0	0	0	0	0
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	0	0	0	0	880	0
Neidentifikované příjmy	1072	0	0	0	0	0
Přijaté sankční platby a vratky transferů	8 376	0	0	0	4 497	5 000
Celkem	663 041	702 364	330 565	663 575	536 419	832 181

Tabulka 14 Nedaňové příjmy, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování programu numbers.

Největší nedaňové příjmy měla obec v roce 2020 a to v celkové výši 832 181 Kč. Naopak nejmenší nedaňové příjmy měla v roce 2017 v celkové výši 330 565 Kč. Největší část nedaňových příjmů tvoří příjmy a vlastní činnosti. Nejmenší část poté přijaté sankční platby a vratky transferů.

Kapitálové příjmy – druhové dělení

Kapitálových příjmů dosáhla obec pouze v roce 2020, které byly ve výši 1 520 000 Kč, jinak obec neměla jiné kapitálové příjmy.

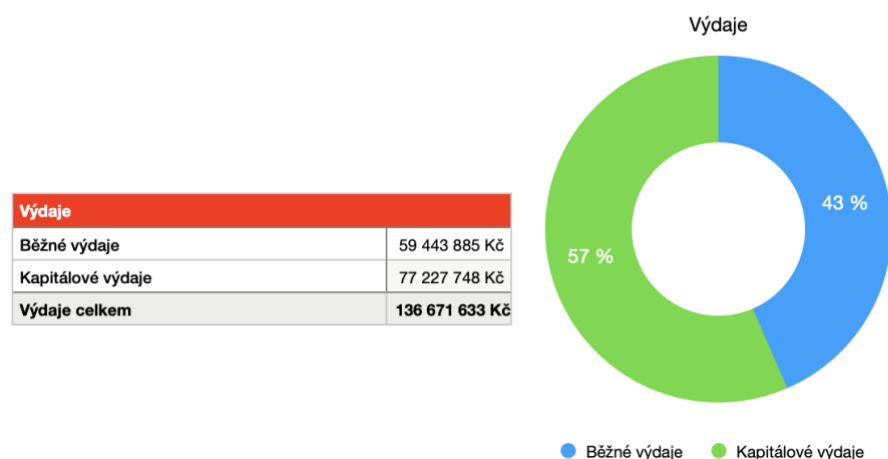
4.2.5 Výdaje rozpočtu obce

Výdaje	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Běžné	5 941 125,36	7 685 858,18	9 001 122,68	13 019 521,59	11 999 033,16	11 797 226,65
Kapitálové	10 399 817,08	20 218 843,20	3 080 177,76	9 736 449,04	28 344 777,16	5 447 685,01

Tabulka 15 Výdaje rozpočtu obce, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování programu numbers.

Z tabulky je patrné, že obec pravidelně každý rok nezvyšuje běžné ani kapitálové výdaje. Výdaje každý rok jsou zcela odlišné. Největší Běžné výdaje můžeme zpozorovat v roce 2018, které činily 13 019 521, 59 Kč. Největší kapitálové výdaje byly v roce 2019 a to ve výši 28 344 777,16 Kč.

Výdaje obce 2015 - 2020

Tabulka 16 Výdaje obce 2015-2021, vlastní zpracování v programu numbers

Graf 4 Výdaje obce 2015-2021, vlastní zpracování v programu numbers

Celkové výdaje činily 136 671 633 Kč. Běžné výdaje byly 59 443 885 Kč a kapitálové výdaje byly větší než běžné výdaje v přesné částce 77 227 748 Kč. Kapitálové výdaje tvořily 57 % výdajů rozpočtu obce a běžné výdaje činily 43 % výdajů rozpočtu obce.

Běžné výdaje – druhové dělení

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Neinvestiční nákupy a související výdaje	3 091 807	4 267 333	4 817 814	5 314 319	6 771 963	6 300 042
Nákup služeb	1 738 884	2 168 943	2 724 578	2 893 925	3 190 963	3 601 055
Nákup materiálu	502 344	961 863	439 862	729 447	1 752 319	560 933
Nákup vody, paliv a energie	318 580	314 319	316 517	329 900	410 982	496 693
Výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary	271 000	202 605	306 164	390 682	513 037	684 819
Ostatní nákupy	170 168	500 171	888 716	0	589 034	654 012
Úroky vlastní	90 830	119 430	141 976	258 998	306 625	302 528
Platy a podobné související výdaje	1 937 666	2 194 525	2 455 853	3 195 864	3 827 027	3 952 030
Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům a mezi peněžními fondy téhož subjektu a platby daní	784 051	1 007 059	899 375	860 259	1 374 543	1 151 191
Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	92 600	200 000	100 000	0	0	350 000
Neinvestiční půjčené prostředky	0	0	700 000	0	0	350 000
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	35 000	16 941	28 080	366 006	25 500	43 953
Investiční nákupy a související výdaje	0	0	2 836 069	0	0	0
Celkem	5 941 125	7 685 858	9 001 122	9 736 449	11 999 033	11 797 226

Tabulka 17 Běžné výdaje - druhové členění, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování programu numbers.

Největší běžné výdaje měla obec v roce 2020 ve výši 11 999 033 Kč. Nejmenší běžné výdaje měla v roce 2015 ve výši 5 941 125 Kč. Největší část běžných výdajů tvořily neinvestiční nákupy a související výdaje v celkové výši 30 563 278 Kč. Naopak nejmenší část běžných výdajů tvořily neinvestiční transfery obyvatelstvu v celkové výši 515 480 Kč.

Kapitálové výdaje – druhové dělení

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Investiční nákupy a související výdaje	10 049 817	18 948 503	2 836 069	12 712 893	27 151 960	3 908 690
Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	9 490 168	18 364 810	2 794 019	8 403 733	27 059 960	3 325 690
Budovy, haly, stavby	9 217 736	18 305 333	2 557 307	7 993 664	226 720 939	1 855 540
Stroje, přístroje a zařízení	0	59 477	236 712	410 069	339 021	0
Dopravní prostředky	272 432	0	0	0	0	1 470 150
Pozemky	556 649	491 143	0	4 309 160	2 000	520 000
Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	0	92 550	42 050	0	90 000	63 000
Investiční transfery obcím	350 000	569 540	244 108	306 627	1 192 816	1 263 524
Investiční transfery podnikatelským subjektům	0	701 800	0	0	0	
Ostatní investiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	0	0	0	0	0	275 470
Celkem	10 399 817	20 218 843	3 080 177	13 019 521	28 344 777	5 447 685

Tabulka 18 Kapitálové výdaje – druhové členění, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování programu numbers.

Největší kapitálové výdaje měla obec v roce 2019 v celkové výši 28 344 777 Kč. Nejmenší kapitálové výdaje měla v roce 2017 v celkové výši 3 080 177 Kč. Největší část kapitálových výdajů tvořily investiční nákupy a související výdaje v celkové výši 75 607 932 Kč. Nejmenší část kapitálových výdajů naopak tvořily ostatní investiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně v celkové výši 275 470 Kč.

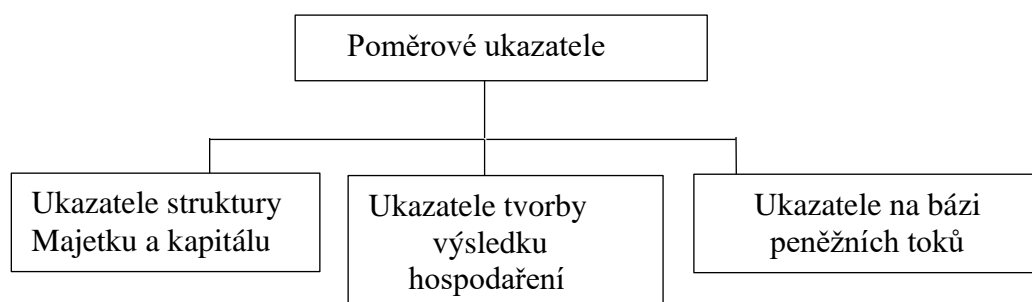
4.3 Analýza poměrovými ukazateli

Úvod do Analýzy poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele jsou nejvíce užívanou rozborovou metodou k účetním výkazům z využitelnosti i z pohledu dalších úrovní analýz (např. odvětvová analýza). Nejpravděpodobnějším důvodem je skutečnost, že analýza poměrovými ukazateli vychází zcela z údajů z elementárních účetních výkazů. Aplikuje veřejně dostupné informace a má k nim přístup externí finanční analytik. Poměrový ukazatel se počítá jako poměr jedné nebo několika účetních položek základních účetních výkazů k další položce nebo k jejich skupině. Lze rozlišovat různé skupiny poměrových ukazatelů⁶⁶.

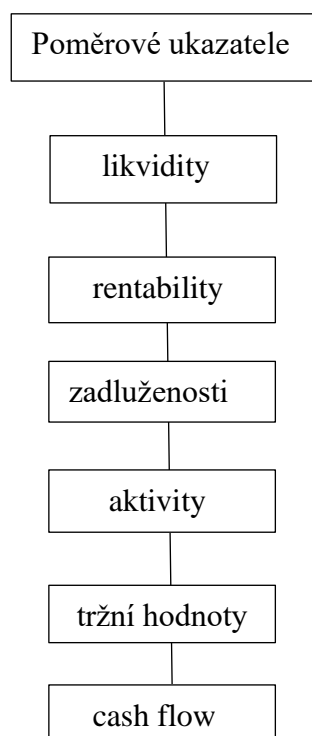
⁶⁶ MÁČE, Miroslav. *Finanční analýza obchodních a státních organizací: praktické příklady a použití*. Praha: Grada, 2006. Finanční řízení. ISBN 80-247-1558-9, str. 32

Členění poměrových ukazatelů z hlediska výkazů, ze kterých je primárně čerpáno:

Tabulka 19 Členění poměrových ukazatelů z hlediska výkazů, Vlastní vypracování tabulky, RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza. Praha: Grada Publishing a.s., 2019. ISBN 978-80-271-2028-4.

Členění poměrových ukazatelů z hlediska zaměření poměrových ukazatelů:

Tabulka 20 Členění poměrových ukazatelů z hlediska zaměření poměrových ukazatelů, RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza, Praha: Grada Publishing a.s., 2019. ISBN 978-80-271-2028-4

4.3.1 Okamžitá likvidita

Ukazatel vyjadřuje možnost obce hradit krátkodobé závazky s využitím finančního majetku obce (především zůstatků na běžných účtech municipality). Je tedy ve svém pojetí exaktnější než ukazatel celkové likvidity. Hodnota ukazatele je vyjádřena v absolutních číslech.

$OL \leq 1$ – Velmi nízká okamžitá likvidita obce. Nízká schopnost municipality dostát svým krátkodobým závazkům s využitím finančního majetku může představovat vysoké riziko z hlediska krátkodobé i dlouhodobé finanční stability.

$1,75 \geq OL > 1$ - Okamžitou likviditu obce lze považovat za přiměřenou. Municipality by neměla mít problém plnit své krátkodobé závazky za předpokladu, že nedojde k výraznému nárůstu krátkodobých závazků.

$OL > 1,75$ – Municipality je z hlediska okamžité likvidity vysoce likvidní, neexistuje tudíž riziko v podobě neschopnosti dostát svým krátkodobým závazkům. Z pohledu dlouhodobé i krátkodobé finanční stability je riziko minimální⁶⁷.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Krátkodobý finanční majetek	5 142	3 909	4 051	6 173	6 289	10 906
Krátkodobé závazky	24 437	11 537	4 035	4 510	20 624	10 678
Okamžitá likvidita	0,2	0,3	1,0	1,36	0,3	1,0

Tabulka 21 Okamžitá likvidita, zdroj: rozvahy obce Nová Ves, 2015–2020, vlastní zpracování v numbers.

Obec Nová Ves dosahuje slabých výsledků. V roce 2017 a 2019 byl koeficient roven 1,0, kdy se stále považuje výsledek za nedostatečný a pouze v roce 2018 byl koeficient největší 1,36, kde lze okamžitou likviditu považovat za přiměřenou.

4.3.2 Pohotová likvidita

Pohotová likvidita je vyjádřena poměrem oběžných aktiv bez zásob a krátkodobých závazků.

Tento poměr bere v úvahu strukturu oběžných aktiv z hlediska likvidity. Oběžná aktiva bez zásob se též označují jako pohotová oběžná aktiva.

⁶⁷ Odborný článek, <https://managementmania.com/cs/okamzita-likvidita>

Optimum je mezi 1 až 1,5. Vyšší hodnota je prospěšná z hlediska věřitelů, ale pro vedení je to upozornění k malé výnosnosti (příliš velká část oběžných aktiv je vázána ve formě pohotových prostředků, který přináší malý nebo vůbec žádný úrok. Z toho důvodu je nutné stanovit správnou strukturu pohotových oběžných aktiv. Touto optimalizací se zabývají oblasti řízení pohledávek, zásob a peněžních prostředků.⁶⁸

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Oběžná aktiva	26 126	16 621	10 747	12 600	27 216	16 111
Zásoby	0	0	0	0	0	0
Krátkodobé závazky	24 437	11 537	4 035	4 510	20 624	10 678
Pohotová likvidita	1,0	1,4	2,6	2,7	1,3	1,5

Tabulka 22 Pohotová likvidita, Zdroj: rozvahy obce Nová Ves, 2015–2020, vlastní zpracování v numbers.

Uváděného optima obec dosáhla ve všech letech, kromě 2017 a 2018, kdy byla mnohem větší. Vyšší hodnota v roce 2017 a 2018 byla příznivá z hlediska věřitelů, ale pro obec je to signál k malé výnosnosti.

4.3.3 Běžná likvidita

Občas je nazýván ukazatelem solventnosti (vlastnost získat prostředky na zaplacení svých závazků) nebo ukazatelem pracovního kapitálu. Říká nám kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky, tj. kolikrát je obec schopna uspokojit věřitele, kdyby proměnila veškerá oběžná aktiva v daném momentě na finanční prostředky. Smysl měření je v tom, aby obec hradila krátkodobé závazky z těch složek aktiv, které jsou k tomu určeny a ne např. prodejem hmotného investičního majetku.

Uváděné optimum je v rozmezí 1,5 - 2,5. Čím vyšší hodnota tím menší riziko platební neschopnosti⁶⁹.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Oběžná aktiva	26 126	16 621	10 747	12 600	27 216	16 111
Krátkodobé závazky	24 437	11 537	4 035	4 510	20 624	10 678
Běžná likvidita	1,0	1,4	2,6	2,7	1,3	1,5

Tabulka 23 Běžná likvidita, zdroj: rozvahy obce Nová Ves, 2015–2020, vlastní zpracování v numbers.

Obec dosáhla optimálních hodnot pouze v roce 2017, 2018 a 2020. Jinak je měla menší, což symbolizuje, že obec může mít občasné problémy se splácením krátkodobých závazků.

⁶⁸ Odborný článek, <https://managementmania.com/cs/pohotova-likvidita>

⁶⁹ Odborný článek, <https://managementmania.com/cs/bezna-likvidita>

4.3.4 Celková zadluženost

Vztah mezi cizími a vlastními zdroji financování v obci. Měří se zadluženost obce, v jaké výši využívá obec ke svému financování cizí finanční prostředky.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Cizí kapitál	32 426	24 608	13 090	20 782	40 528	26 531
Celková aktiva	82 924	85 533	80 264	93 089	134 848	129 987
Celková zadluženost	0,39	0,28	0,16	0,22	0,30	0,20

Tabulka 24 Celková zadluženost, rozvahy obce Nová Ves, 2015–2020, vlastní zpracování v numbers.

Největší zatíženost dluhy měla obec v roce 2015 a to ve výši 39 %. Nejmenší zatíženost dluhy měla naopak v roce 2017 a to pouze 16 %. Z výsledků je vidět, že obec moc nevyužívá cizího kapitálu a preferuje své aktiva.

4.3.5 Koeficient samofinancování

Koeficient samofinancování je jedním z ukazatelů finanční struktury a zadluženosti. Vyjadřuje podíl vlastních zdrojů na bilanční sumě. Tento ukazatel vyjadřuje, jaký podíl aktiv zůstane obci, pokud obec splatí veškeré své závazky. Může též pomoci zhodnotit zadluženost obce⁷⁰.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vlastní kapitál	50 498	60 924	67 174	72 306	94 319	103 455
Celková aktiva	82 924	85 533	80 264	93 089	134 848	129 987
Koeficient samofinancování	0,6	0,7	0,8	0,7	0,6	0,7

Tabulka 25 Koeficient samofinancování, zdroj: rozvahy obce Nová Ves, 2015–2020, vlastní zpracování v numbers.

Obec dosahuje vyšších hodnot koeficientu samofinancování 60-80 %, což dokazuje, že je obec téměř finančně soběstačná. Z vlastních zdrojů je financovaný skoro celý provoz obce.

⁷⁰ Článek – koeficient samofinancování, <https://www.febmat.com/clanek-koeficient-samofinancovani/>

4.3.6 Dluh k vlastnímu kapitálu

Poměr dluhu k vlastnímu kapitálu formulovaný jako procento udává podíl vlastního kapitálu a dluhu, který obec aplikuje k financování svých aktiv, a míru, do níž smí svůj kapitál plnit své závazky věřitelů v případě úpadku. Malý poměr dluhu k vlastnímu kapitálu naznačuje nižší riziko, protože držitelé dluhů mají menší nároky na majetek. Vyšší poměr dluhu k vlastnímu kapitálu na druhé straně ukazuje, že obec byla agresivní při financování svého růstu dluhem a může být větší potenciál pro finanční strach, jestli výdělky nepřesáhnou náklady na půjčené prostředky⁷¹.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Cizí kapitál	32 426	24 608	13 090	20 782	40 528	26 531
Vlastní kapitál	50 498	60 924	67 174	72 306	94 319	103 455
Dluh k vlastnímu kapitálu	0,6	0,4	0,1	0,2	0,4	0,2

Tabulka 26 Dluh k vlastnímu kapitálu, zdroj: rozvahy obce Nová Ves, 2015–2020, vlastní zpracování v numbers.

Ve sledovaných letech obec nejvíce využívala cizího kapitálu v roce 2019 a to ve výši 40 528 Kč a nejméně v roce 2017 a to 13 090 Kč. Vlastního kapitálu dosáhla největšího v roce 2020 a to ve výši 103 455 Kč a nejméně v roce 2015 ve výši 50 498 Kč. Z hodnot 10-60 % vyplývá, že obec více využívá vlastních zdrojů a je poměrně samostatná.

4.3.7 Zadluženost na jednoho obyvatele

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Cizí kapitál	32 426	24 608	13 090	20 782	40 528	26 531
Počet obyvatel (2021)	1386	1386	1386	1386	1386	1386
Zadluženost na 1 obyvatele	23,3	17,7	9,4	14,9	29,2	19,1

Tabulka 27 Zadluženost na jednoho obyvatele, zdroj: rozvahy obce Nová Ves, 2015–2020, vlastní zpracování v numbers.

Zadluženost na jednoho obyvatele se byla nejnižší v roce 2017, kdy byla 9,4 Kč. a nejvyšší byla v roce 2019, kdy dosáhla 29,2 Kč.

⁷¹ Článek, *Dluh k vlastnímu kapitálu*, <https://cs.talkingofmoney.com/what-is-formula-for-calculating-debt-to-equity-ratio>

4.4 SWOT analýza

Je to metoda, podle které je umožněno zjistit silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby, které souvisí s danou obcí a s jejím cílem, proto je možné souhrnně vyhodnotit fungování

obce, přijít na její problémy nebo najít další možnosti růstu obce. Je částí strategického plánování.

Metoda se zakládá na klasifikaci a ohodnocení faktorů, které jsou dělené do 4 výše sdělených základních skupin. Výstupem celé analýzy SWOT je chování obce, která se pokouší maximalizovat přednosti a příležitosti a minimalizovat nedostatky a hrozby.

SWOT analýza silných a slabých stránek obce:

Vnitřní analýza má dva účely: stanovit možnosti a ambice organizace a identifikovat vnitřní silné a slabé stránky.

SWOT analýza Nové Vsi, Praha – východ

Silné stránky: Velmi dobrá strategická poloha obce Příbytek obyvatel Nové silnice Nové školky Dopravní dostupnost veřejnou dopravou Sportovní zázemí Hojný kulturní život Dostupnost dálnice	Slabé stránky: Obecní kapacity v budoucnu Nedostatek pracovních míst Nedostatek služeb pro turisty Kultura Malá propagace území Velká vyjížďka za prací Absence stezek mimo obec Absence školských zařízení
Příležitosti: Vytvoření podmínek pro rozvoj cestovního ruchu Dostavba cyklostezky Propojení turistických cílů Úprava dětského hřiště Využití nezaměstnaných Revitalizace zeleně v obci	Hrozby: Úbytek pracovních sil Nedostatek fin. prostředků Toxikace odp. vod Nedostatek dotačních možností Pád letadla

Tabulka 28 SWOT analýza, Vlastní zpracování SWOT tabulky

4.5 Návrhy projektů v obci pro hospodářský rozvoj obce

V obci Nová Ves by bylo vhodné uskutečnit 3 rozdílné projekty. Prvním z projektů je výstavba základní školy, vybudování workoutové hřiště a jako poslední je výsadba ovocné aleje.

Škola

Vzhledem k stoupajícímu počtu obyvatel obce je stále více potřeba základní škola. Děti by tak nemusely dojíždět do okolních obcí či měst. Problém je i s kapacitou nejbližších škol. Mnoho dětí tak musí docházet do školy do Prahy.

Cíl opatření: Zlepšení dostupnosti základního vzdělání pro rodiny s dětmi o obci Nová Ves a okolí. Stavba budovy školy a vytvoření dvou tříd prvního stupně základní školy v obci Nová Ves.

Cílová skupina: Rodiny s dětmi, které žijí v Nové Vsi a okolních obcích.

Kritéria pro hodnocení cíle: Zájem o místo v nové základní škole.

V územním plánu obce jsou dva pozemky, které připadají v úvahu pro stavbu nové budovy školy. Realizaci tohoto projektu tak nebude brzdit případná změna územního plánu. Na výstavbu základních škol vypisuje dotační programy Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ale také Ministerstvo financí. Například dne 15. března 2021 zahájilo Ministerstvo financí příjem žádostí o poskytnutí dotace z Podprogramu Podpora obnovy a rozvoje materiálně technické základny regionálního školství v působnosti obcí, který přináší zajímavou dotační možnost pro obce do 3 000 obyvatel. Tyto dotace proplácejí náklady na projekt až do výše 90 %. Obci tedy stačí disponovat přibližně 1 500 000 korun, aby se projekt mohl zrealizovat. Bohužel vzhledem k dlouhodobým finančním závazkům bude možné tento projekt realizovat přibližně až v letech 2025 či 2026.

Workoutové hřiště

V obci se nachází dvě dětské hřiště, kde si hrají nejmenší děti s rodiči. V obci, ale není stále hřiště pro starší děti, či dospělé. Vedle dětského hřiště u restaurace Na hřišti je stále dost místa na výstavbu workoutového hřiště. Workoutové hřiště by určitě uvítalo spousta dospělých lidí co nechtějí nebo nemají finanční prostředky na místní fitness centrum, které není levné a pro každého. Měsíční nejlevnější členství stojí 950 Kč. Také by motivovalo workoutové hřiště spousta starších dětí k pohybu. Obec je malá (195 ha) a proto by bylo workoutové hřiště dostupné všem občanům obce zcela zdarma.

Pořizovací cena: 228 000 Kč (<https://www.remas-store.com/special-bigger/>)

Provozní náklady, údržba: První dva roky v záruce zdarma, poté jednou ročně generální servis 5000 Kč.

Příprava: 3 dny

Délka pracovní realizace: 10 dní

Celková odhadnutá délka realizace tohoto projektu je 13 dní.

Výstavba ovocné aleje

Cílem projektu je zapojit místní obyvatele ke komunitní výsadbě ovocných stromů. Tato akce bude prospěšná hned v několika ohledech. Jednak posílí a celkově podpoří sociální soudružnost obyvatel, dále zabrání vysychání půdy a erozi, barevně rozčlení krajinný ráz, obyvatelům obce přinesou užitek v podobě plodů a v neposlední řadě přispějí ke snížení množství CO₂. Mimo jiné, projekt nikoho nevyklučuje ze spotřeby a bude určen pro všechny věkové kategorie. Lze na něj čerpat dotace, tudíž nebude představovat finančně náročnou zátěž pro obec. Samotná výsadba by proběhla na obecním pozemku, který by byl pro tento projekt vyčleněn. Ovocná alej by dle přiložené mapy byla vysazena do pár metrů

od fotbalového hřiště (viz modré čtverce na mapě), tudíž by byla poměrně snadno dostupná pro místní obyvatele.

Výsadba ovocné aleje obsahuje: 1 javor babyka (dobře reaguje na změnu klimatu, vzrůstově malý), 3 okrasné hlohy, 3 jabloně, 4 magnolie, 3 švestky, 1 buk (pyramidálně rostoucí)

Úprava terénu: 4 hodiny

Délka pracovní realizace: 1 den

Celková odhadnutá délka realizace tohoto projektu: 2 dny

Celková cena: 96 728 Kč (31 728 Kč stromy, 50 000 Kč odborný posudek, 15 000 Kč zálivka stromu)

Provozní náklady, údržba (ročně): 78 000 Kč

Výběr projektu se provede na základě kritérií. Kritéria se budou hodnotit pomocí Fullerova trojúhelníku.

Kritéria:

1. Cena projektu
2. Délka realizace projektu
3. Cílová skupina
4. Provozní náklady

Kritérium 1	3 body	0,5
Kritérium 2	1 bod	0,17
Kritérium 3	1 bod	0,17
Kritérium 4	1 bod	0,17

Tabulka 29 Kritéria – Fullerův trojúhelník, Vlastní zpracování tabulky,

1	1	1
2	3	4
2	2	
3	4	
3		
4		

$$\Sigma = 6$$

Tabulka 30 Fullerův trojúhelník, Vlastní zpracování tabulky

Výběr provádíme dle minimalizačního kritéria. Hledáme projekt, kde dosáhneme nejvyšší úspory financí. Jednotlivá kritéria jsou obodována na stupnici 1 až 9, kdy 9 je maximum a 1 minimum. Nejvýhodnější variantou je ta, která získá nejvyšší počet bodů.

	Škola	Workoutové hřiště	Výsadba ovocné aleje
Cena projektu	0,6	3	9
Délka realizace projektu	0,05	1,5	9
Cílová skupina	2	5	8
Provozní náklady	0,1	9	0,58
Celkové hodnocení	0,7	4,1	7,5

Tabula 31 Fullerův trojúhelník – kritéria, Vlastní zpracování tabulky

Výsledky variant jsou vypočteny násobením přidělených bodů u jednotlivých kritérií a váhy, kterou jsme si vypočítali díky metodě Fullerova trojúhelníku.

Nejvhodnějším projektem je výsadba ovocné aleje. Výhodou tohoto projektu je nejnižší cena a nejkratší doba realizace. Nevýhodou projektu jsou vyšší provozní náklady.

4.6 Doporučení pro vedení obce

V blízké budoucnosti bude potřeba navýšit kapacity pro dětské školky. Dále bude nutné vybudovat školské zařízení, protože každý rok žije v obci stále více mladých lidí s dětmi. V důsledku navyšování dětí v obci by bylo dobré upravit a renovovat dětské hřiště. Občané jsou také nespokojeni s nedostatkem obchodů a služeb v obci. Obec by měla sehnat finanční prostředky pro tyto plány, protože by jinak mohl hrozit v budoucnosti úbytek obyvatel. V obci není příliš zeleně a možností na procházku. Obec by mohla investovat do revitalizace zeleně v obci. Bylo by dobré zvýšit osázených ploch v obci. Mimo obec není možnost jít na procházku po vybudované stezce. Výstavba stezek s lavičkami by podpořilo občany žít aktivnější a kvalitnější život. V obci je absence vhodného kulturně-společenského zařízení. Výstavba takového zařízení by napomohla kulturnějšímu a společenskému životu v obci.

Také by se měl řešit dopravní problém, kdy autobusy nejezdí vždy až do obce Nová Ves, ale některé autobusy mají konečnou stanici o zastávku blíže Praze zcela nesmyslně (vzdálenost cca. 750 m), a tak děti musí chodit po okresní silnici pěšky až do obce, kde hrozí srážka s dopravním prostředkem, která může mít fatální následky. Také by si občané přáli častější spoje veřejné dopravy, aby obec dosahovala rozvoje a pečovala tak o potřeby obyvatel, měla by je do svých plánů rozvoje obce zapojovat. Například dělat veřejná setkání, akce pro veřejnost, soutěže, prostor pro realizaci zájmů aj. Komunikací s občany získá obec zpětnou vazbu, pomocí níž se dozví, jak hospodářskou situaci vnímají občané a na základě toho mohou tak reagovat a přispět tak k plnohodnotnému efektivnímu rozvoji obce.

4.7 Návrhy na navýšení příjmů obce

Daňové příjmy jsou nejstabilnějším prvkem financování obce. Velkou nevýhodou ovšem je, že obce mají velmi omezenou možnost výši těchto daňových příjmů nějak ovlivnit.

Další možnosti navýšení příjmů obce jsou místní poplatky. Obec vybírá místní poplatky pouze za psy a za svoz odpadu. Zde by mohla obec navýšit výši poplatků, či zavést další poplatek za užívání veřejného prostranství.

Další doporučení je zvýšení příjmů ze státního rozpočtu. Systém rozpočtového určení daní je založen na klíčovém počtu obyvatel trvale bydlících v obci. To se projevuje jak na straně příjmů, tak i na straně výdajů.

Obec by se měla pokusit přilákat nové občany a nabídnout jim např. levnější pozemky pro stavbu rodinných domů. Záleží také na počtu bydlících živnostníků. Tady by obec mohla opět nabídnout levnější pozemky pro podnikatelskou činnost.

Snažit se získávat pro obec co nejvíce dotačních programů.

5 Závěr práce

V teoretické části jsou definovány základní a nejdůležitější pojmy, které k tématu hospodaření obcí neodmyslitelně patří. Je definován pojem rozpočet obce a rozpočtový proces. Také jsou v teoretické části podrobně rozděleny veškeré příjmy a výdaje obce, které může obec mít. Teoretické poznatky jsou poté uplatněné v praktické části práce. Na začátku praktické části je popsána historie, vedení, popis symbolu, vlajky a vybavenost obce Nová ves. Poté je proveden bazický a řetězový index. V další části jsou podrobně rozděleny příjmy a výdaje obce Nová Ves. Poté se pomocí vzorců poměrových ukazatelů počítá zadluženost obce, likvidita a na konci praktické části je provedena SWOT analýza silných a slabých stránek obce a následné doporučení obce pro lepší hospodaření obce.

Financování obce je problematické téma. Obce, hlavně malé obce se často zadlužují ve snaze zajistit svůj rozvoj.

K uskutečnění cílů mohou využívat finanční zdroje, které poskytuje příslušný kraj, prostředky ze státního rozpočtu, ale i z fondů Evropské unie.

Menší rozpočty, se kterými jsou hlavně malé obce nuceny hospodařit, často ,vystačí pouze na pokrytí základních mandatorních výdajů. Na rozvoj obce, na zkvalitnění základní infrastruktury, řešení životního prostředí, rozšiřování kulturní a sportovní nabídky obcím často už nezbydou finanční prostředky.

Z provedení analýzy příjmů a výdajů vyšlo najevo, že obec postupně zlepšuje své hospodaření. Do roku 2015 obec měla nedostatek dotací a finančních prostředků. Od roku 2015 se situace pomalu zlepšuje. Pořád jsou, ale příjmy mínus výdaje od roku 2015 do roku 2020 v záporu, a to ve výši 5,5 milionu. Obec také má dlouhodobé závazky ve výši 15 853 665 Kč (2021), ale ty díky dobrému hospodaření obce splatí. Obec bude mít časem větší možnosti realizovat své cíle.

Pomocí analýzy SWOT se zjistilo, v čem obec prosperuje a v čem naopak neprospereje. Velkým nedostatkem obce je nedostatek obchodů a služeb, zeleně a rekreace v obci. Ovšem to se starosta v budoucnu pokusí změnit. Naopak má velmi dobrou, označenou infrastrukturu, kde lze pouze vytknout, že není vybudovaná betonová stezka pro chodce z Měšic do Nové Vsi, kde může dojít ke srážce s automobilem či jiným dopravním prostředkem.

Obec by se měla nadále snažit zvyšovat svoje finanční prostředky, protože cíle, které jí v nedaleké budoucnosti čekají např. (stavba základních škol, revitalizace zeleně, aleje, cyklostezky, obchody, služby atd.) nebudou levné. Občané jsou v obci celkově spokojení. Mají zde klidné prostředí. Obec se postupně rozvíjí a má dobré vedení. Obec čeká slibná budoucnost.

6 Seznam použitých zdrojů

Seznam odborné literatury

BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.

HEGER, Vladimír. *Komunikace ve veřejné správě*. Praha: Grada, 2012. Žurnalistika a komunikace. ISBN 9788024737799.

HOLEČEK, Jan. *Obec a její rozvoj v širších souvislostech*. Brno: GaREP, 2009. ISBN 978-80-904308-2-2.

KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 9788071797784.

MÁČE, Miroslav. *Finanční analýza obchodních a státních organizací: praktické příklady a použití*. Praha: Grada, 2006. Finanční řízení. ISBN 80-247-1558-9.

MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu: aplikace v příkladech*. Praha: Grada Publishing, 2012. Účetnictví a daně. ISBN 9788024775746.

OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada). ISBN 9788024732282.

PAROUBEK, Jiří, Jan KINŠT, Magdalena ČEŠKOVÁ a Rudolf KOTRBA. *Rozpočtová skladba v roce 2011* Olomouc: ANAG, 2011-. Účetnictví (ANAG). ISBN 9788072636389.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finance (Grada). ISBN 9788024756080.

TITTELBACHOVÁ, Šárka. *Turismus a veřejná správa: průniky, dysfunkce, problémy, šance: státní politika turismu České republiky: systémový přístup k řešení problémů*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3842-0.

Seznam internetových zdrojů a odborných článků

Odborný článek, [online] <http://www.vzdelanyzastupitel.cz/data/fileBank/b1fb85e1-199c-4d77-9329-68fa9467ee26.pdf>, [2021]

GONSIOROVÁ Barbora, odborný článek [online]*Evropská charta místní samosprávy v praxi České republiky*,*The central and eastern European Online Library*, [2021]

Vláda české republiky, [online] <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/ministerstva/>

Ministerstvo vnitra, [online]<https://www.mvcr.cz/soubor/rozpocetove-hospodareni-pzastupitele-obci.aspx>, [2021]

Odborný článek, [online] <http://www.vzdelanyzastupitel.cz/data/fileBank/b1fb85e1-199c-4d77-9329-68fa9467ee26.pdf>, [2021]

Odborný článek, [online] epravo, <https://www.epravo.cz/top/clanky/obecni-urad-jeho-slozeni-a-poslani-funkce-tajemnika-15594.html>, [2021]

SIFTA Miroslav, [online] <https://www.researchgate.net> , *Obecní znak, symbol obce*, [2021]

Cizojazyčný odborný článek, [online]<https://www.concourt.am/hr/armenia/rus/4998js.htm>

Cizojazyčný odborný článek, [online] <http://www.cis2000.ru/Budgeting/Mailing/budgetstructure.shtml>, [2021]

NETOLICKÝ Martin, Odborný článek, [online], *Rozpočty obcí v naší legislativě Rozpočet veřejně*, [online] www.rozpocetobce.cz, [2021]

Webové stránky ministerstva financí, [online] <https://www.mfcr.cz/>, [2021]

Odborný článek, <https://www.rizikapolitika.cz/novinky/k-cemu-a-jak-se-schvaluji-rozpocetova-opatreni>, *Rozpočtová opatření*, [2021]

NETOLICKÝ, [online]https://is.muni.cz/www/tolda/4716993/ROZPOCTY_OBCI_V_NASI_LEGISLATIVE_verze2.pdf, [2021], *Rozpočty obcí v naší legislativě*

Webové stránky Nové Vsi, [online], hypertextový odkaz: <https://obec-novaves.cz/>, [2021]

Odborný článek, pohotová likvidita, [online], <https://managementmania.com/cs/pohotova-likvidita>, [2021]

Odborný článek, okamžitá likvidita, [online], <https://managementmania.com/cs/okamzita-likvidita>, [2021]

Odborný článek, běžná likvidita, [online], <https://managementmania.com/cs/bezna-likvidita>, [2021]

Článek – koeficient samofinancování, [online], <https://www.febmat.com/clanek-koeficient-samofinancovani/>, [2022]

Článek, Dluh k vlastnímu kapitálu, [online], <https://cs.talkingofmoney.com/what-is-formula-for-calculating-debt-to-equity-ratio>, [2022]

Seznam použitých právních předpisů

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 114/2002 SB., o FKSP

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 183/2006, o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů

Skripta

Ing. Zdenka Kroupová, Ph.D. Josef Slaboch, Skripta *Cvičení z ekonomiky veřejného sektoru*, 2016

Seznam obrázků

Obrázek 1 Webová stránka ministerstva financí 28

Obrázek 2 Ilustrace mobilních webových stránek obce Nová Ves – Praha východ..... 42

Obrázek 3 Znak a vlajka obce Nová ves, Praha – východ,..... 43

Seznam tabulek

Tabulka 1 Schéma veřejné správy, Vlastní grafická úprava tabulky – Romana Provozníková, 20015, *Financování měst, obcí a regionů*, ISBN: 9788024756080 14

Tabulka 2 Dělení územních samosprávných celků vlastní zpracování tabulky dle: Ministerstvo vnitra, rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí 20

Tabulka 3 Rozvojová rozvaha obce, Vlastní zpracování tabulky: Jan Holeček, *Obec a její rozvoj v širších souvislostech*, ISBN: 978-80-904308-2-2, 2009..... 24

Tabulka 4 Objektivizace vztahu příjmů a výdajů v územní samosprávě, Vlastní grafické zpracování tabulky: Romana Provazníková, 2015, Financování měst, obcí a regionů, ISBN:9788024756080	26
Tabulka 5 Proces střednědobého výhledu rozpočtu, Vlastní zpracování tabulky, Ministerstvo vnitra, Rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí	32
Tabulka 6 Kroky rozpočtového procesu, Vlastní tvorba tabulky podle Rozpočty obcí v naší legislativě, JUDr. Martin Netolický	35
Tabulka 7 Horizontální analýza, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování v programu numbers.	44
Tabulka 8 Bazický index, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování bazického indexu.	45
Tabulka 9 Řetězový index, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování řetězového indexu.	46
Tabulka 10 Financování obce, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování v programu numbers.	47
Tabulka 11 Příjmy rozpočtu obce, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování v programu numbers.	48
Tabulka 12 Příjmy rozpočtu obce celkem, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování v programu numbers.	48
Tabulka 13 Daňové příjmy obce, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování programu numbers.	49
Tabulka 14 Nedaňové příjmy, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování programu numbers.	50
Tabulka 15 Výdaje rozpočtu obce, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování programu numbers.	51
Tabulka 16 Výdaje obce 2015-2021, vlastní zpracování v programu numbers	51
Tabulka 17 Běžné výdaje - druhové členění, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování programu numbers.	52
Tabulka 18 Kapitálové výdaje – druhové členění, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování programu numbers.	53
Tabulka 19 Členění poměrových ukazatelů z hlediska výkazů, Vlastní vypracování tabulky, RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza. Praha: Grada Publishing a.s., 2019. ISBN 978-80-271-2028-4.	54

Tabulka 20 Členění poměrových ukazatelů z hlediska zaměření poměrových ukazatelů, RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza, Praha: Grada Publishing a.s., 2019. ISBN 978-80-271-2028-4	54
Tabulka 21 Okamžitá likvidita, zdroj: rozvahy obce Nová Ves, 2015–2020, vlastní zpracování v numbers.	55
Tabulka 22 Pohotová likvidita, Zdroj: rozvahy obce Nová Ves, 2015–2020, vlastní zpracování v numbers.	56
Tabulka 23 Běžná likvidita, zdroj: rozvahy obce Nová Ves, 2015–2020, vlastní zpracování v numbers.....	56
Tabulka 24 Celková zadluženost, rozvahy obce Nová Ves, 2015–2020, vlastní zpracování v numbers.....	57
Tabulka 25 Koeficient samofinancování, zdroj: rozvahy obce Nová Ves, 2015–2020, vlastní zpracování v numbers.	57
Tabulka 26 Dluh k vlastnímu kapitálu, zdroj: rozvahy obce Nová Ves, 2015–2020, vlastní zpracování v numbers.	58
Tabulka 27 Zadluženost na jednoho obyvatele, zdroj: rozvahy obce Nová Ves, 2015–2020, vlastní zpracování v numbers.	58
Tabulka 28 SWOT analýza, Vlastní zpracování SWOT tabulky	59
Tabulka 29 Kritéria – Fullerův trojúhelník, Vlastní zpracování tabulky,.....	61
Tabulka 30 Fullerův trojúhelník, Vlastní zpracování tabulky	61
Tabula 31 Fullerův trojúhelník – kritéria, Vlastní zpracování tabulky.....	62

Seznam grafů

Graf 1 Vývoj počtu obcí v čase, Český Statistický úřad, hypertextový odkaz: https://www.czso.cz/csu/stoletistatistiky/pocet-obci	20
Graf 2 Porovnání příjmů a výdajů 2015- 2020Vlastní tvorba, sloupcový graf	47
Graf 3 Výdaje, zdroj: Monitor státní pokladny, ministerstvo financí, vlastní zpracování v programu numbers	48
Graf 4 Výdaje obce 2015-2021, vlastní zpracování v programu numbers	51

7 Příloha – Rozhovor se starostou obce Nová Ves – Jiřím Melicharem

1. Kdy bude probíhat příprava rozpočtu obce Nová Ves na další rok?

Příprava rozpočtu obce probíhá vždy kolem listopadu.

2. Kdo připravuje rozpočet obce?

Starosta obce a účetní obce. Účetní má přístup do všech dat. Zastupitelstvo poté schvaluje rozpočet obce.

3. Jaké jsou plány do budoucna a kde lze získat více finančních prostředků pro rozvoj obce?

Jediná možnost je rozpočtové určení daní (RUD) a dotační tituly. Musíme zvětšit kapacitu mateřských školek podle Českého statistického úřadu. Každý rok to musím kontrolovat. Jestli děti budou ubývat, tak ze školky uděláme kulturní místo. Nejdůležitější dokument na plány do budoucna je plán rozvoje obce sestavený na 10 let dopředu (2016-2026). Plánu rozvoje obce se účastnilo 160 lidí. Má tudíž vypovídající hodnotu. Plán rozvoje obce se sestavuje, aby se obec řídila dle požadavků lidí, aby lidé žili v obci spokojeně. Je to papírová korespondence, co si lidé přejí do budoucna změnit. Nejbližší plán je škola v Měšicích a škola v Bášti. Škola v Bášti se bude stavět pravděpodobně letos na podzim. V roce 2024 musí být otevřená. V Měšicích se bude stavět příští rok. Školy jsou svazkové. Dalším plánem je, aby všechny autobusy jezdili až do Nové Vsi kvůli větší bezpečnosti a úspory času. Obec také plánuje výstavbu alejí.

4. Zajímají se občané o rozpočet své obce?

Rozpočet je zveřejněný elektronicky. Jestli se zajímají občané to já moc nevím, ale spolky se zajímají u nás se zajímá hlavně sokol a fotbal. Potřebují od nás finanční prostředky na dresy, trenéry, pomůcky na trénink, údržbu a tak dále.

5. Na jaké největší projekty obec dokázala našetřit finanční prostředky díky dobrému hospodaření rozpočtu?

Na mateřskou školku. Na první mateřskou školku jsme museli vynaložit své našetřené peníze.

6. Hospodařila obec někdy dle rozpočtového provizoria?

Ne nikdy obec nehospodařila dle rozpočtového provizoria.

7. Jste spokojený s hospodařením obce?

Asi jsem spokojený. Hospodaříme v rámci možností dle požadavků zadluženosti ministerstva financí. Jsme malá obec. Mohli bychom více šetřit, ale potřebujeme samozřejmě zajistit rozvoj obce, což stojí hodně peněz.

8. Jaké jsou největší příjmy obce?

Největší příjmy obce jsou daňové příjmy, a to konkrétně odvody daně z přidané hodnoty a také daň z nemovitosti.

9. Jaké jsou největší výdaje obce?

Jednoznačně školství. Největší finanční prostředky plynou do Líbeznic. Obec Nová Ves má podíl na škole.

10. Jsou lidé žijící v obci spokojení?

Občané obce si obec chválí. Je zde příjemné prostředí a obec se každý rok rozvíjí. Lidé zde žijí klidný život. Děláme vše proto, aby zde lidé byli spokojení.